

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PENGÓ, NEGYEDÉVRE 9 PENGÓ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HETKÖZNAP 10 FILLÉR, VASARNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 141

HAJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: **THAN GYULA**. FELELŐS SZERKESZTŐ: **VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY**.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT,
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48,
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47,
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 148

Tanulságok

Mikor ezeket a sorokat írjuk, még nem ismerjük a lelkészválasztás második felvonásának végkifejlesztését, tehát amit elmondani kötelességünknek érezzük, független minden szemlély szemponttól, egyéni szemponttól, vagy antipátiától. Semmi sem áll távolabb tőlünk, mint a megboldogult Szele György nagy örökére pályázó tiszteletes urakat egyéniségükben érinteni, érdemeiket kisebbíteni. — még a választás előtt és alatt itt-ott felmerült ellenszenvet, korteskedést is betudjuk a korszellemnek.

A lényege annak a szomorú jelenségnek, ami fölött nem térhet napirendre az egyháza sorsán aggódó kálvinista lélek, egy mondatban összefoglalható. *A debreceni egyház hivatalos vezetősége a meghatározottabbán állást foglalt a pályázók egyike mellett s ez a jelölt a leadott szavazatoknak egyötödét sem nyerte meg, még a pótválasztásig sem jutott el.*

Azt hisszük, fölösleges bizonygatnunk, hogy — egészséges viszonyok között egy ilyen állásfoglalásnak döntő befolyást kellett volna gyakorolnia az események kialakulására: egy egyházközségnek, amely minden diszharmoniótól mentesen követi vezetőségét, *bizalommal kellene követnie azt az utmutatást, amely püspöktől ered s lelkipásztorainak és presbitereinek határozatában jut megnyilatkozásra.*

Debrecenben most homlokegyenest ellenkező történt: szinte azt lehetne mondani némi túlzással, hogy egy érdemes és arra hivatott férfi ennek a támogatásnak következtében csett el a megpályázott paróchiától. Mindenesetre azonban tisztán áll minden józanelméjű ember előtt, hogy ez a vereség egyben a hivatalos vezetőség veresége is, — nem a személyeké, — hanem azé a szellemé, amelynek pártpolitikai megnyilatkozásai csak a legutóbbi hetekben is annyi elkedvetlenedést és elkésztetést váltottak ki a hívek széles rétegeiben.

Emek a mementónak végre le kell vonni a tanulságait a debreceni egyház, de az egész magyar kálvinizmus érdekében. Mert bizonyára tisztán áll a vereség oka azok előtt is, akik a mi hasábjainkon kifejezésre hozták aggodalmas figyelmeztetéseiket „kurzus-megnyilatkozások” mint „szükségképpen semmibe vétel” és ellenszenvessé tenni.

Mi mindezek dacára a református egyház iránti tiszteletünk és ragaszkodásunktól vezetettve teljes lojalitással viseltetünk a debreceni egyházvezetőség határozatával szemben az egész választás alatt, tehát ezzel is megszereztük a jogot a tárgyilagossá bírálatra.

Három tényezőjét látjuk a bukásnak. Az első, a legjelentékenyebb, a

Törökország háborúra készül Perzsia ellen

Ultimátumot küldött a török kormány Perzsiához a kurdok zavargása miatt

Ankara, augusztus 12. A török főváros háborús izgalom lázában ég. A minisztertanács vasárnap dél óta permanenciában van s a miniszterelnökségen nagy a sürgős-forgás. A kormány a hétfői nap folyamán újból áttanulmányozta a perzsa kormány jegyzékét, amelyben Perzsia elutasítja a közös török-perzsa akció tervét és tiltakozik az ellen, hogy a török csapatok perzsa területen üldözzék a lázadó kurdoakat. Hosszas tanácskozás után a minisztertanács úgy határozott, hogy új jegyzéket küld Teheránba, melyben ultimátumszerű követelésekkel áll elő és felszólítja a perzsa kor-

mányt, hogy válaszoljon negyvennyolc órán belül, elfogadja-e a török feltételeket.

Az Ararat hegyvidékén lázasan folyik a csapatösszevonás. Azt hiszik, hogy a török csapatok a esztendőtti nap folyamán megkezdik az előnyomulást Perzsiába.

Páris, aug. 12. Perzsiának a török jegyzékre adott válaszával kapcsolatban beavatott perzsa helyről a következőket közlik. Nyomban a törökországi kurdok felkelésének kitörése után a perzsa kormány intézkedést tett, hogy a határt lezárják és ezzel megakadályozzák a perzsa területén élő kurdoakat törökországi testvéreik

megsegítésében, másrészt ellállják a Törökországból Perzsiába menekülő kurdok útját.

Elővigyázatból a határ mentén lévő kurdoakat az ország belseibe szállították és azokat a törökországi menekülteket, akik mégis átcsusztak a határon, elűzték az országból.

Páris, aug. 12. A szíriai főbíztos egy ott tartózkodó kurd vezért kiutasított Szíria területéről. A kiutasítási végzést a főbíztos azzal indokolta, hogy a kurd vezér hosszabb ottartózkodása felkelésre indíthatja a kurd lakosságot és veszélyeztethetné ezzel a jó viszonyt Szíria és Törökország között.

Naponta kétszázötven kommunistát feszítettek kinpadra Csangcsában a kínai kormánycsapatok

A bolsevikiek újabb rohamra készülnek és ki akarják irtani a város egész lakosságát

London, aug. 12. Nankingi Reuter-jelentés szerint a kínai kormánycsapatok által nemrég visszafoglalt Csangcsa között megszakadt az összeköttetés. Csangcsának újból való megszállása után a városból rendszeresen jelentések érkeztek Nankingba. A legutóbbi napokban ezek a jelentések kimaradtak, ami Nankingban nagy izgalmat keltett. A nankingiak erre rádión próbáltak érintkezést találni Csangcsával, hívásuk azonban vá-

lasz nélkül maradt. Nankingban most attól tartanak, hogy Csangcsa újra a kommunisták kezébe kerül. A kommunisták ugyanis a város kiürítése alkalmával sok katonáikat a városban polgári ruházatban elrejtették és nem lehetetlen, hogy ezek a kormánycsapatok bevonulása után újra támadást intéztek Csangcsa ellen.

London, augusztus 12. Csangcsából érkező szemtanúk előadása szerint a vörösök a város

elfoglalása után több mint ezer embert, köztük számos sebesült katonát öltek meg. Több száz épületet felgyújtottak és kifosztottak.

Hankai jelentés szerint a kormánycsapatokat visszavonták, ahol a vörösök visszatérését minden percben várják. A lakosság pánikszerűen menekül az újabb vérfürdő elől. Honan kormányzója ugyanis Csangcsa elfoglalásakor naponta 250 kommunistát

határozatot követő elhibázott propaganda. Emek irányításából ismét hiányzott az a bizonyos liberális-politikai színezet, amit egyházközségünk némely tényezői oly hibás elkövetéssel, téveszennel összekeverték, hogy a propaganda súlypontját az egyik debreceni liberális lapba helyezték, amely még az utolsó napokban is hatalmas vezércikkben hivatkozott a híveket a hivatalos jelölt támogatására. (Azt csak kuriózumképp említjük meg, hogy *mihozzánk is* olyan cikkeket küldött be egyházközségünk, amelyben a hivatalos jelöltet azzal óhajtott népszerűsíteni a *mi olvasóink* előtt, hogy szakított a *„javítódelem mézes madzagával”*.) A választás eredménye talán meggyőzővégre az illetékeseket, hogy egy szótorgánium sulya és tekintélye nem áll még Debrecenben sem egyenes arányban a lap hasábjain megnyilatkozó liberálisizmussal és „kurzusellenességgel”.

A másik tényező: az egyháztagok egyrésze. — *tökent külsőségi kisemberek, — rá sem hederítették a határozatra s egyenesen annak ellenére voksoltak*

A harmadik és legszomorúbb: az *intelligencia ugyiszólván teljesen távolriotta magát a választástól és egyáltalán nem szavazott.*

Ez a réteg, az egyház legértékesebb rétege, főként azokból áll, akiknek számára keresztényen nacionalista világnézetük miatt hovatovább nincsen hely a pártpolitikára átrendezett keretek között. Ez a csoport, amely hiába adja Debrecen, a Tiszántul, sőt Magyarország közéletének kiválóságait, nem kap helyet a presbitériumban, nem található fel az egyháztanácsok aktív tagjai között s amely szisztematikusan háttérbeszorításától elkedvetlenítve átengedi a teret a szélsőbaloldali tendenciák hangoskodó képviselőinek, — a magyar kálvinizmus véghetelén kárára.

De ugyanígy csuszik ki a lelki vezetői irányítása alól a kisebb körű, szélsőséges jelszavakkal könnyebben befolyásolható, gyöngébb itélőképességű hívek csoportja is, amely talán mindig a lelkipásztor *napropolitikai* viselkedésének, — ha az a kormány ellen irányul, — de egyházi utmutatásait semmibe veszi...

A debreceni lelkészválasztás le-

folyása hangosan hirdeti: súlyos bajok vannak, segíteni kell! *Fel kell szabadítani a tisztultul kálvinista lelket!* Fel kell szabadítani a politikai elfogultságtól, „világnézeti” elvakultságtól, pártos gyűlölködéstől. Lássák be végre a vezetők, hogy itt sokkal égőbb veszedelmek fenyegetik egyházunkat, semhogy idő volna külföldön politikálni, kálvinista kiválóságokkal pártharcokat folytatni, a filozófitizmus bajnokaként fellépni, — sokkal súlyosabb a válság, semhogy tovább volna szabad folytatni azt a rendszert, amely kiközösíti az eklézsia legjobbait, mert hithűségüket fajuk lángoló szeretetével egynek érzik.

Most ime, bekövetkezett a tragikus meglepetés: *a vezérek addig csatáztak a világ hiúságainak hangos harcmezéjén, míg arra kellett ébredniük, hogy a sereg mit sem ad a szavakra, nem áll mögöttük, egy mással szembenálló töredékekre állt.*

Forduljanak hát vissza a hívek lelkéhez a pásztorok, és vigyázzanak és imádkozzanak, nehogy ránszakadjon a pártosság szellemétől felidézett katasztrófa!

feszített kárpadra, mire a vörösek megesküdtek, hogy ha a városba visszatérnek, kiirtják a város 15-35 éves lakosait.

Magyarok viszik a főszerepet az esperantó világkongresszuson

London, augusztus 12. Az oxfordi esperantó világkongresszuson a magyarok vitték a legfőbb szerepet. Az angol lapok tudósítói magyar nevektől hemzsegnék. Nagy sikert aratott a kongresszus megnyitására írt ünnepi költemény, melyet Kalocsai Kálmán dr. budai egyetemi magántanár írt és Bagó Gyula szavalt el. A magyarok közül zongoraszámmal és egyéb előadók-kal tűntek ki a szereplők.

Az „R 100” visszarepül Amerikából Angliába

London, augusztus 12. Az „R 100” kanadai időszerűsége szerint holnap este 10 órakor, európai időszerűsége szerint esütőtűzőn reggel 3 órakor repül Angliába. Eredetileg ma este tervezték az indulást, de a javítási munkálatok miatt elhalasztották.

800.000 PENGŐS SVAJCI KÖLCSÖNT VESZ FEL FEHÉRMEGYE

Székesfehérvár, augusztus 12. Fehérvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta rendkívüli közgyűlését. A közgyűlésen a vármegye 800.000 pengős svajci frankban felveendő utépítési kölcsönét tárgyalták és az erre vonatkozó indítványt a közgyűlés tagjai névszerint szavazással egyhangúlag elfogadták.

BRASSÓ FÖLÖTT FÖLROBBANT EGY BALLON

Bukarest, augusztus 12. Tegnap délután Brassó felett egy légi ballon jelent meg. A repülőgépet személyzete egy repülőgépen azonnal felszállt a ballon eredetének kiderítésére, mire azonban felszálltak, a léggömb már nyomtalanul eltűnt. Egyes szemtanúk szerint a titokzatos léggömb kosarában két személy állt. A léggömb egyszerre felrobbant és a robbanás lángja valóságos vérvöröstre festette az eget. Ezek szerint a léggömb valószínűleg kigyulladt és lezuhant a háromszéki erdők felett. Járőrök mentek ki az erdőségekre a léggömb felkutatására, de eredménytelenül tértek vissza.

Új kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból,

10%

kedvezményt olcsó ételmi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az ÚJSÁG kiadó hivatalával írteltetett megállapodás alapján kibővíteni

Magy kir. Operaház, Nemzeti Színház, Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresetre, kérjük szoba- és színházjegyek rendelését 2-3 nappal előbb vélnék közölni.

PARK SZALLODA

BUDAPEST,

szemben a Keleti-pályával érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége)

Kézimunka szaküzlet és csipkeáruház
Kossuth-utca 2. Városház épület.

Gobelin, Klöplin és Valensin csipkék, Kelim, Függönykelmék, Perzsa.

Finn polgárok átdobtak a szovjethatáron öt kommunista városatyát

Köpenhága, aug. 12. Helsinkiből jelentik, hogy a katonai rendőrségnek hétfőn jelentkezett a város 44 polgára és kijelentette, hogy résztvevő az öt kommunista városatyá erőszakos eltávolításában. A polgárok elmondották, hogy az öt kommunistát autón az ország határáig vitték, ahonnan azután a kommunistákat átdobták Szovjet-országra területére.

A kommunista városi képviselői tagokkal írták akarták az uton átfutni, amely szerint azonnal hatállyal lemondanak valamennyi tisztviselőikről, erre azonban a kommunisták nem voltak hajlandók.

Amikor megkérdezték a 44 pol-

gárt, hogy tilalidonsépen miért hajlandók el az öt kommunistát, elmondották, hogy a város miatuk vá vezetőség nélkül.

A kommunisták ugyanis nem voltak hajlandók visszalépni, a városi képviselőtestület polgári tagjai viszont kijelentették, hogy nem hajlandók mindaddig résztvenni a város vezetésében, amíg kommunisták ilnek a képviselőtestületben.

A polgárok kijelentették egyéb két, hogy fellépésük nem áll a lapko-mozgalommal semmiféle kapcsolatban. A rendőrség azert jelenkeztek — mondották végül —, hogy megtakarítsák a rendőrségnek a firtadságos nyomozási munkáját.

Oláh rendőrtisztek brutális támadása egy aradi magyar újságíró ellen

Véresre verték és kidobták a robogó autóból

Bukarest, augusztus 12.

Karadi Nagy Lajost, a Keleti Újság rovatvezetőjét súlyos rendőri brutálítás érte. A vonatra várakozó újságíró beült az egyik aradi kávéházba, ahol polgárok és rendőrbiztosok mulattak. Mulatozás közben a rendőrbiztos társasága belekötött az újságíróba és véresre verték, majd taxiba tuszkolták és azzal a felkiáltással: „Most visszük haza Magyarországra!” — elindultak a határ felé.

Az illuminált társaság utközben

azonban mást gondolt és a szerencsétlen Karadit kidobták az autóból és vérbefagyva az országúton hagyták. Karadit a reggeli órákban nagynehezen magáhozért és bevászorogott Aradra, ahol azonnal orvosai látogatást vétegett és feljelentést tett a támadói ellen. Az egész erdélyi magyar sajtó felháborodással tiltakozik a támadás ellen, mely rövid idő alatt már másodizben fordul elő kisebbségi újságíróval és kérte a helyügyminisztert személyes közbenjárásra.

Jövőre lesz a francia elnökválasztás

de már is ádáz politikai harc dul Doumergue örökéért

Páris, augusztus 12.

A jövő év áprilisában, tehát még kilenc hónap múlva jár le az a hét esztendő, amelynek tartamára a versaillesi nemzetgyűlés, a francia alkotmány értelmében megválasztotta a francia köztársaság elnökévé Gaston Doumergue-et, Millerand lemondása után, 1924 májusában. Valószínűleg 1931 április utolsó hetében ül össze a híres versaillesi „Salle du Congrès”-ben az elnökválasztó ülés, amelyen a szenátus tagjai együttesen vesznek részt, személyenként egy-egy szavazati joggal.

Az Elysée-palotai örökségért a harc már meg is indult a legnagyobb nyilvánosság előtt, mert a kulissza mögötti tárgyalások és intrikák már rég folynak Doumergue örökének betöltéséért. Legutóbb Nancyban Albert Lebrun szenátor, Poincaré személyes barátja, üdvözölte Tardieu miniszterelnököt, aki már hónapok óta az összes jobbpártiak titkos jelöltje.

Lebrun beszédében elitélen nyilatkozott a locarnói politikáról, amely a rajnai megszállott területek kiűrtéséhez vezetett, de Tardieu nem válaszolt Lebrun végeredményben Briand-ellenes kirohanásaira.

Másnap az összes baloldali lap egyhangúan megtámadták a miniszterelnököt, hogy sajtó külföldi miniszterének, Briandnak jelöltsége ellen dolgozik titokban és elítéli a jelenlétében ellene intézett támadásokat. Kifejtik most már nyíltan a

francia baloldali lapok, — élükön Blaummal, a szociálisták vezéréve, hogy az ő jelöltük a francia köztársaság elnöki székére Briand

Együttal kijelenti Blum, hogy pártja — 100 képviselő a kamarában és mintegy 10-15 a szenátusban — Briandra fog szavazni a versaillesi választáson, már csak azért s, mert Briand hallani sem akart eleinte jelöltségeről s éppen amikor végül eleget tett barátai óhajának, akkor kell tapasztalnia, hogy sajtó miniszterelnöke is ellene fordul.

Doumergue székére pályáznak még félhivatalosan — legalább egyelőre — Painlevé, Doumer, a szenátus elnöke, Léon Brard volt közlekedésügyi miniszter és végül Jean Hennessy volt miniszter is. Briand jelöltsége mellett azonban kilátásuk a megválasztásra a semmivel egyenlő...

Minden nemű

ur ruhákat

étsmet izléssel első e. d. H. t. t. b. n. j. t. n. y. o. s. á. r. é. t. készit

Zsibrita Flórián

szabómester

(volt térfiruha szabász)

Debrecen, Bocskai tér 3.

Felgyújtották Máramaros-szigeten a zsinagógát

Máramaros-sziget, aug. 12. Ma éjjel tizenegy óra után hatalmas tűz tört ki Erdély, sőt egész Rómánia legnagyobb zsinagógájában, a máramarosi Winczi-Chassidok elnevezésű imaházban. A tűzlármára felriadt zsidóság nagy tömegekben hömpölygött a tűz színhelye felé. Néhány bátrabb ember benyomult az égő templomba és ekkor látták, hogy a frigszekrény előtt lévő térségben szedtebált és összeszaggatott törtekerekek éznek s hatalmas lángokban áll a zsinagóga belseje is. A templomban sűrű füst és petróleumbűz terjedt. Nyilvánvaló, hogy gyújtogatás történt. A prefektus utasítására a katonaság is kivonult és visszazsárolta a kétségbeesetten elveszélő zsidóságot. A zsinagóga a hajnali órákban még égett.

RATIFIKÁLTÁK AZ AUSZTRIA ÉS AMERIKA KÖZÖTTI KIADATÁSI SZERZŐDÉST

Bécs, augusztus 12.

A szövetségi kancellár hivatalában ma délelőtt eszerltek ki Schober d. szövetségi kancellár és Schtockton amerikai követ az 1930 január 1-én Ausztria és az Egyesült Államok között létrejött kiadatási szerződés ratifikációs okmányait.

VÁRATLAN HIDEGÁRAMLAT VÁLTOTTA FEL AZ AMERIKAI HÖHULLAMOT

Newyork, augusztus 12.

Az időjárás az egyesült államokban hirtelen megváltozott. Az utóbbi napokban fellépett rendkívüli hőség 38 C. fokról hirtelen megszűnt és ugyanonnan szokatlan hideget jelentenek. Pittsburg városában a hőmérő 10 fokra szállott le. New-Virginiából jegykárokat jelentenek.

HALÁLOS MOTORBALESET A SZEGEDI ORSZÁGUTON

Szeged, aug. 12.

A Szeged közelében lévő Csanád-labert mellett az országúton halálos motorszerencsétlenség történt. Két maki fiatalember, Szűcs Ferenc és Szelezcky János, Szeged felé igyekeztek motorkecskén. A műtonon ki akartak kerülni egy előttük haladó szekeret, de a nyolcvankilométeres sebességgel haladó motorkecskén a hirtelen kanyarodónál félborult. Szűcs Ferenc mind a két lábát eltörte, Szelezcky János pedig egy súlyos belső- és külső sérüléseket szenvedett, hogy kórházba való szállítása közben meghalt.

SINGER
varrógépek
mégis a legjobbak!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
PIAC UCCA 79. SZÁM

Dr. Diószeghy Mihályt választották lelkesítő Szele György örökébe

Minimális szavazataránnyal maradt kisebbségben Papp Imre

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A Debreceni Újság-Hajdúföld keddi száma már jelentette, hogy az Arpádtéri református lelkesítő állásra elrendelt választáson egyik jelölt sem tudott abszolút többséget nyerni. Így Barabás Samu országgyűlési képviselő és dr. Miskolczy Pál királyi közjegyző, a választás elnökei szerdára pótválasztást rendeltek el a két legtöbb szavazatot kapott jelölt, dr. Diószeghy Mihály és Papp Imre között. A pótválasztás eredményéről az alábbiakban számol be tudósítónk:

Diószeghy Mihály megválasztása

A kedden megtartott pótválasztás az előző napéhoz képest esőként érdeklődés mellett folyt le, amennyiben a hétfőn leadott 4562 szavazattal szemben a pótválasztás 4213 voksossal fejeződött be. A pótválasztásból Diószeghy Mihály került ki győztesként, s hogy pappá választották, az mindössze nyolcvankilenc szótöbbséggel maradt.

A pótválasztás részletes eredménye a következő:

Csapó- és Péterfia-utcai körzet:

Diószeghy Mihály 433
Papp Imre 320

Mester-utcai körzet:

Diószeghy Mihály 347
Papp Imre 151

Piac-utcai körzet:

Diószeghy Mihály 328
Papp Imre 151

Ispóty-utcai körzet:

Diószeghy Mihály 395
Papp Imre 509

Kossuth-utca, nyilastelepi körzet:

Diószeghy Mihály 334
Papp Imre 497

Arpád-tér és Csapó-utcai körzet:

Diószeghy Mihály 314
Papp Imre 434

A végeredmény tehát a következő:

Diószeghy Mihály 2151
Papp Imre 2062

A választás eredményét Barabás Samu országgyűlési képviselő hirdette ki ünnepélyes keretek között, s közölte, hogy esetleges felebbrészeknek csak tizenöt napon belül van helye.

Dr. Juhász-Nagy Sándor a választás eredményéről

— Ebben a választási mozgalomban aktív részt nem vettem, annyival kevésbé, mert a pártok jórésben az idő alatt szervezkedtek meg, míg én szabadságomat külföldön töltöttem.

— Ekként egészen tárgyilagosan tudom a helyzetet megítélni.

— Véleményem az, hogy mivel a református egyház népegyháza, ahol a lelkesítő a hívek maguk választják maguknak, a választás eredménye előtt, ha az majd jogerőre is fog emelkedni, minden református egyháznak meg kell hallgatnia.

— A választáson többséget nyert dr. Diószeghy Mihály, miután több

évvél ezelőtt debreceni segédlelkész állását egyik vidéki gyülekezet rendes lelkesítőjével, azaz a jelenlegi nagy ambícióval tovább

Ausztriában a házassági jog és a választójog megreformálását tervezik

Bécs, aug. 12.

Ausztriában a telek szerinti nagy politikai reformok készülnek. Schöber kancellár és a Heimwehr vezetőinek tárgyalásai során tervezeteket dolgoztak ki a házassági jog és a választójog reformjáról.

A kancellár sem az egyikben, sem a másikban nem kíván radikális megoldást, de a választójogot feltétlenül módosítandónak tartja. Eppen ilyen fontos szerinte a házassági jog reformja, hogy véget le-

képezte magát falusi magányában és a debreceni tudományegyetemen a teológia doktorának címét szerezte meg. Ez mindenesetre azt mutatja, hogy nemes törekvésű ember. Reméljük, hogy hivatásának meg fog felelni és egyáztunk javára értékes munkálkodást fog végezni.

— Egyháznak megválasztott új lelkesítő, miután a választás jogerőre fog emelkedni, szeretettel fogjuk fogadni.

hessen vetni a házasságok terén észlelhető teljes zűrzavarnak, amely már a közérkölesöket veszélyezteti.

A választójogreformot illetően Schöber kancellárnak az a feltevése, hogy a polgári pártokat erősíteni kell a választói harcban, mert a mai választói jogrendszer mellett a polgári pártok szavazatai elapítózhatnak. Beavatott körökben úgy mondják, hogy a kancellár és Heimwehr között mind a két kérdésben teljes megegyezés jött létre.

Budapesten megmérgezte magát egy nyíregyházi nyugalmazott műszaki tanácsos leánya

Budapest, augusztus 12.

A József-körút 35. számú házban Kemény Erzsébet 26 éves urileány gázzal megmérgezte magát szülei lakásán. A leány édesapja Kemény Bertalan Nyíregyháza város nyugalmazott műszaki főtanácsosa, aki 1918-ban nyugdíjba vonult és Budapestre költözött. A műszaki főtanácsos egyik fia ismert fővárosi ügyvéd, másik fia a városi háziorvosi tisztviselő.

A család legifjatalabb tagja volt Erzsébet, akit szülei és testvérei nagyon szerettek. Minden gondolatát

igyekeztek teljesíteni és teljesen érthetetlennek látszik, hogy miért határozhatta el magát ilyen tragikus lépésre?

Tegnap este, mikor a család nyugovóra tért, a 26 éves leány elegáns zöld zorszett ruhába öltözött, kitölt az előszobába egy fotót, kinyitotta a gázcsapot és azután a gumiösvény szájában helyet foglalt a karosszékben. Ebben a helyzetben holtan találta őt meg reggel negyedhat órakor édesanyja. Eucsuvelet nem hagyott hátra.

Országos nagygyűlést tartott Budapesten a molnár-szövetség

A vámörlési díjak szabályozása ellen tiltakoztak — A rendőrség megakadályozta a tüntető felvonulást

Budapest, augusztus 12.

A régi képviselőházban kedden délelőtti gyűlést tartott az Országos Molnárszövetség. A molnárok táborában már régóta kifogások hangzottak el a bolettatörvény és a bolettarendelet miatt. Mint ismeretes, a bolettatörvény felhatalmazta a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a vámörlés díjainak szabályozására rendeletet adhasson ki. A kereskedelemügyi miniszteriumban, a molnárok értesülése szerint, ez a rendelettervezet már elkészült, s úgy ezt a tervezetet, mint a törvényt a molnárok sérelmesnek találják; ezért hívták össze az országos gyűlést.

A gyűlésen Bárczy Gedeon ma-lomtulajdonos elnöke mellett a molnárok feltárták panaszukat. Éles beszédek hangzottak el, nagy izgalom uralkodott s mind sürűbben hallatszott a sürgető kiáltás: „Győrünk a miniszteriumok elé, orvoslás végett!” Az ügyeletes rendőrtisztviselők, látva az elkeseredett hangulatot és azt, hogy sok résztvevő utcai felvonulásra készül, értesítették a főkapitányságot. Mivel a molnárok szövetsége tüntető felvonulásra engedélyt nem kapott, a rendőrség a kereskedelemügyi miniszterium, a mi-

niszterelnökség és a pénzügyminiszterium előtt megfelelő rendőrségi felügyeletet helyezett készenlétbe, arra az esetre, ha netalán tüntető felvonulásra határoznák el magukat a gyűlés résztvevői.

A nagy izgalomban lefolyt gyűlés a déli órákban ért véget. Ekkor tudatták a gyűlés közönségével, hogy tüntető utcai felvonulást nem engedélyeztek számukra. Erre úgy határoztak, hogy háromtagú küldöttség menjen fel Vass József helyettes miniszterelnökhöz, a pénzügyminiszterhez és a kereskedelemügyi miniszterhez. A nagygyűlés ezzel véget ért és a jelenlevők szétoszlottak.

A gyűlés befejezése után küldöttség ment a kereskedelemügyi miniszteriumba.

A molnárok küldöttsége két óra után érkezett a kereskedelemügyi miniszteriumba, ahol azonnal felvezették őket Kállay államtitkárhoz. A küldöttséget Bárczy Gábor vezette, aki az államtitkár előtt előadta a molnárok sérelmét és kérte a kereskedelemügyi miniszterium támogatását, mert szerinte a molnárok mai megterhelése olyan súlyos, hogy az egész ipart válsággal fenyegeti.

Az államtitkár meghallgatta a küldöttség szónokát, azután megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és a lehetőséghez ké-

pest igyekezik enyhíteni a molnárok helyzetét és orvosolni panaszait.

A molnár-mesterek válaszukban kijelentették, hogy nem tudnak arról, hogy náluk bárki is olesóbban vállalna örlést.

Ezután különböző panaszokat tártak a kereskedelemügyi államtitkár elé, akik igyekeztek az elégedetlenkedő molnárokat megnyugtítani.

Több mint egy óráig tartott a disputa a molnárság és az államtitkár között.

Időközben még mintegy száz tizen molnárokból álló tömeg gyülekezett a miniszterium előtt, ezeket azonban, miután a fogadóterem tele volt, nem engedték be a rendőrök a miniszterium épületébe.

A kereskedelemügyi államtitkár válasza után a küldöttség eltávozott.

A Vay ügy nyomozása

Budapest, augusztus 12.

Változatlanul tovább folyik a Vay ügyben az ügyészség nyomozása. Az ügyészség szükségesnek látja, hogy még néhány építkezést felülvizsgáljon. Ez nem újabb nevek bevonásával történik, csupán azért, hogy alátámassza a már letartóztatottak bűnösségét. A nyomozás megállapította, hogy a felhívári-úti rendőri lakótelep betonalapozásánál nem fordult elő különösebb visszaélés, mert a betonalapozás elhagyása hivatalos rendelkezésre történt. Kiderült, hogy Czillér nem a felhívári-úti építkezés miatt van letartóztatva, hanem más visszaélések gyanúja miatt. Az ügyészségen állandóan folyik a különböző építési irodák alkalmazottainak, elsősorban az elbocsátott alkalmazottaknak kihallgatása. Közben újabb és újabb momentumok merülnek fel, amelyek kitisztázása elől az ügyészség nem zárkozhatik el.

Az ügyészség az elmúlt napokban erélyes hangú cáfolatot adott ki, hogy a Titán-ügyben nem nyomoznak. Tény, hogy a Titán-ügy részletei állandóan a nyomozók elé kerülnek és így azok folyton foglalkozni kénytelenek a Titán-ügy egy-egy momentumával.

A NYÁRI EGYETEM PROGRAMJA

Szerdai előadások: 9—10. Juhász Géza: Modern magyar irodalom. 10—12. Rózsaffy Dezső: A magyar festészet fejlődése (vetített képekkel).

Este fél 9—10. Milleker Rezső: Erdély (film). Belépődíj 50 fillér.

Csütörtöki előadások: 9—10. Juhász Géza: Modern magyar irodalom. 10—12. Rózsaffy Dezső: A magyar festészet fejlődése. 5—7. Tankó Béla: Modern esztétika.

Este fél 9—10. Szabó Emil: A modern magyar zene. Höchtl Margit és Buzsák Gábor közreműködésével. A hangverseny helye a zenés díszterem. Belépődíj egy pengő.

A bükkői és mátrai kirándulás ügyében ma, szerdán 12 órakor (Rózsaffy Dezső előadása után) megbeszélés a muzeumban.

BÉKÉS VÁRMEGYE A KENYÉRDÁRGÍTÁS ÉS VÁMÖRLÉSI SZÁZALÉK INDOKOLATLAN FELEMLÉSE ELLEN

Békéscsaba, augusztus 12.

Kis László dr. orosházi főszo-lgabíró jelentette Békés vármegye alispánjának, hogy járásában Nagyszénáson, Orosházán és Gádosron a kenyér ára 2—4 fillérrel emelkedett. E kenyérdárgálás indokolatlan, amely ellen a lakosság védelmet kér. Ugyan csak jelenti a főszo-lgabíró, hogy igen sok a panasz a vámörlésmalmok ellen is, amelyek a vámörlés százalékát 12-ről tizenhét százalékra emelték.

Öl mot
vesz lapu k nyomdája
József kir. herceg-u. 16.

Párisra is áterjedt az általános francia sztrájkmozgalom

Sztrájkba léptek a Patou-cég midinetjei

Páris, augusztus 12. A Patou-cég igazgatósága nem teljesítette a követelést, mire a leányok kinnmentek a sztrájkot. Patouéknál hétfő délután szünetel az üzem. Az északfrancia iparvidéken a helyzet változatlan. A hétfői nap nyugodtan telt el és zavargások sehol sem voltak. A feszültség határozottan megszűnőfélben van, hetekig is eltarthat azonban, amíg a munka mindenütt megindul. Egyelőre sem a gyártó-lajdonosok, sem a munkások nem hajlandók engedelményekre.

A szövetkezetek mintországában

A gazdag Dánia, melyet kisgazdáinak szöveik része tett első sorban gazdaggá — Látogatás egy szövetkezeti nagyüzemben Racionalizált mezőgazdaság — Hogy kényserítik Dániában a teheneket is a legelő gazdaságos felhasználására?

Köpenhága, augusztus hó. Dánia különös kis ország. A világnak talán egyik legrendezettebb állama. Van egy dominiuma: Izland. Vannak gyarmatai: a Feroer-szigetek és Grönland, melyet az angolok szeretnének megszerezni magukak Kanadával való összeköttetésük számára. Vannak nemzetközileg biztosított külön érdekeltségi területei. Sőt az Antillák sziget-csoportján is voltak területei, melyeket a háború alatt kénytelen volt eladni az Egyesült Államoknak, mert ez megvásárlási ajánlata mellett érezettni tudta a kis Dániával, hogy szükség esetén erőszakal is el tudja azt venni, amiért pénzt ajánlott fel. Óriási sarkvidéki területeivel, az Atlanti-Oceánon fekvő birtokaival és hazai területének különös alakulatával — a Jütlandi félsziget és mellette ötszáz kis sziget — Dánia kétségtelenül egyike a legérdekesebb országoknak.

Földrajzi helyzete is egy zárt fennsík kapuiában, mely választja az angol és orosz vizek között és elválasztja Lengyelországot és a Balti-államokat a nyugattól, olyan stratégiai fontosságot ad a dán fővárosnak, amilyen jelentősége világtengernek más pontjain csak Konstantinápoly, Gibraltárak, vagy Szigaporenak van. De különös jelentőséget Dániának ma nem stratégiai és politikai, hanem közgazdasági szempontok adnak. Mert ebben az országban egy erősen munkás, büszke, önérvényes nép úgy szervezte meg a közös termelést, hogy az mintaképp szolgálhat más országok számára. A kooperáció, a szövetkezési munka különböző formáiban ma alapja a dán nemzeti gazdaságának, melyet igazán csodálatos módon lendített fel.

Racionalizált mezőgazdaság

Egyik ilyen nagy mezőgazdasági kooperatív üzem meglátogatására Fredericksundban, a Seeland-sziget északi sarkán jártam. Itten 5000 kisgazda szövetkezete egy amerikai arányú és a legmodernebb eszközökkel dolgozó vágóhidat tart fenn. Mindjárt a szigetre lépéskor feltűnt az a különös mód, ahogy a dán gazdák szép vörösszőrű teheneiket legeltetik. Sokfelé láttam már legelő teheneket. Láttam Európa keletének, nyugaton legelő tehencsoordáit. Láttam Egyiptomban püpos teheneket, amint gyorsan szaladnak a puszták egyik részéről a másikra, hogy a homok között megszakításokkal termő gyér füvet találjanak. Láttam az amerikai sztyeppenyugaton sok ezer főnyi gulyákat, amint lovas cow-boyok vigyáznak rájuk, akik néha le is szállanak a lovakról és Ford autójukkal rohannak végig a mezőkön. De a dániai

tehenek legeltetése egyikhez sem hasonlít. Itten a tehének, mintha lövészonalba fejlődtek volna, hosszú egyenes vonalba állanak földbe vert esővegekhez kötve. A dán paraszt hamarban kiviszi teheneit a földre és megszöti, úgyhogy csak abban a körben legelhesse, melynek sugarát a kötél teszi ki. Pár óra múlva visszajön és megváltoztatja a legeltetési helyet. A esőveket pár méterrel tovább vari be s a tehének egész sora hibátlan egyenes vonalban pár méterrel előbb kerül. Előnye ennek a rendszernek az, hogy a tehén helyén marad és megésszik azon a területen minden fűvet. A kötelet természetesen aszerint engedik hosszabbra, vagy rövidebbre, hogy milyen dus a legelő, pontosan adagolja így a tehén táplálékát. Emellett emberi munkacserét is megtakarítanak, mert megkötött teheneiket nem kell őrizni. Csak egy megfigyelés ez a dán mezőgazdálkodás módszeréből, de elég annak jellemzésére, hogy mennyire racionalizált itt minden munka.

Ez a racionalizálás különösen magas fokon látható Fredericksund szövetkezeténél. Itten teljes demokrácia uralkodik. Az ötezer szövetkezeti tag közül az a tag, akinek husz tehene van, husz disznója van ugyanúgy csak egy szavazattal rendelkezik, mint az, aki csak egy tehén, vagy egy disznó erejéig részes a szövetkezésben. Természetesen, ha husz tehén tejt, vagy husz disznó húsát szállítja be, a jövedelem szétosztásánál ezzel arányban részesedik. Ami azonban a vállalkozás vezetését illeti, gazdagabb és szegényebb tagok teljesen egyenlő jogok fölött rendelkeznek. Ezt kívánja a dán demokrácia.

Szövetkezeti husfeldolgozó üzem Fredericksundban

A szövetkezet vágóhid és husfeldolgozó üzeme mintaszerűen működik. 1904-ben alakult egy bank által clólegezett tőkével. Melyik bank utasítaná vissza a kölcsönt ötezer gazda szövetségének, akik szerződésileg husz évre kötik le magukat?

A hét négy napján megnyitnak korán reggel a vágóhid kapui. Ilyenkor érkeznek meg a parasztok a disznókkal. Az állatokat lemérik és készpénzzel fizetik ki, de beszállított állatok arányában még fennmarad a szövetkezeti tagok joga az üzem évvégi osztalékára. Az állat azonnal a gépbe kerül, mely megöli — percenként 3 disznót, óránként 180-at — aztán forróvízbe dobja, megtakarítja, megperzseli, felnyitja és eljuttatja a laboratóriumba, ahol állatorvosok vizsgálják meg a beleket. Ha az állatot itten egészségesnek találják, akkor a szétseleltelő gépbe kerül.

Nem alkalmi vétel

hanem állandóan olcsón árusítom a

műselyem harisnyát!

Selym gyártmány hibátlan P 1.90, hibás 1.50
Bomberg selyem harisnyát kis hibával P 2.50
Férfi strapa zoknit páronként —.40 fillér
Prima selyem nadrág hibátlan P 2.90

Cipő osztályban

állandóan vannak egyes párok leszállított olcsó áron.

Benyáts Emil áruháza Debrecen.

Fredericksund husfeldolgozó üzeme olyan gyorsan és tökéletesen dolgozik, hogy a csikágói nagy üzemekre emlékeztet. Valósággal azt lehet mondani, hogy az egyik végén az élő állat megy be, a másik végén, mint szalonna kerül ki, bepakolva, lebélyegezve, készen arra, hogy Angliába küldjék. Az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a sertés, mely szalonna formájában kerül ki a gépekből, nem ugyanaz az állat, amelyet aznap oda hemereltünk. Mert bemenet és kimenet között az állat teste tízennyolc napot tölt különböző gépek- és hűtőkamarákban.

Az üzem közvetlenül, minden kereskedelmi közvetítés nélkül, adja el az árut Angliának. A Fredericksund-i husztermelő így közvetlen összeköttetésbe jut tengerentúli vevőjével. Az üzem évi jövedelme átlag 30-35 millió lej, melynek egy részét újabb befektetésekre használják fel, másik részét szétosztják a szövetkezet tagjai között.

A szövetkezés előnye

A husfeldolgozó üzem igazgatója még elmondja nekem, hogy a szövetkezet ötezer tagja közül, bár

mindannyian legelőnkedben érdeklődnek az üzlet menete iránt, soha egy sem okoz neki rendszeres ellenzékeskedéssel akadályokat.

Megkérdeztem, hogy tapasztalata szerint melyik gazdálkodás ér el Dániában aránylag jobb eredményeket: a jobb módú gazdáké, akik fizetett munkaerővel dolgoznak, vagy a szegényebbeké, akik maguk végeznek minden munkát?

— A statisztika — mondta — félremagyarázhatatlan választ ad erre a kérdésre. Szövetkezés nélkül a jómódú gazdák aránylag nagyobb eredményeket érnek el mindig, mert nemcsak nagyobb tőke áll rendelkezésükre, de racionalisabban is osztályozhatják be a termelést. De a kicsik szövetkezettel teljesen megváltozik ez a helyzet. A szövetkezet, melyben a tagok teljes erejükkel dolgoznak, határozottan jobb eredményeket ér el Dániában, mint a nagy magángazdaság.

A dán nép földje a szövetkezetek mintá országá lett, mely ma a nemzetgazdasági világválság pillanatában különösen méltó mindazok figyelmébe, akik ösztönösen keresik a kivétel utat ebből a válságból. K. H.

Egy gyilkos maga halárhozott büntetése fölül

Zürich, augusztus 12. Az elmúlt napokban történt, hogy egy gyilkos maga határozott afelől, hogy halálra, vagy pedig életfogytiglani fegyházra ítéljék-e. Ez úgy volt lehetséges, hogy több svájci kantonban eltörölték a halálbüntetést, míg a szomszédos kantonokban még életben van ez a büntetésnem. Egy zürichi férfi, aki a szomszédos

Schwyz kanton területén meggyilkolt egy fiatal leányt, törvényadta jogánál fogva vétőt jelentett be az ellen, hogy Schwyz kantonnak kiadják, mert ott még életben van a halálbüntetés. Így tehát a gyilkost a Zürich kantonban fogják elítélni, ahol életfogytiglani fegyház a legszigorubb büntetési nem.

Kenyérvágókéssel megölte feleségét egy spanyol ember

Páris, augusztus 12. Perpignanban, amely a spanyol határ közelében fekszik, egy spanyolországi származású ember feleségét, nyolc gyermek anyját megölte. Az asszonyt nyakán, karján és mellén kenyérvágó késsel ejtett sebek ölték meg. A házaspár huszonkét esztendő óta békében él együtt. A férj néhány hét előtt egyik megbetegedett gyermekét Barcelonába vitte operálni. Ez a körülmény vizslyát hozott a két házastárs közé, mert az asszony azt hangoztatta, hogy a francia orvosok sem rosszabbak a spanyoloknál. Tegnap az egész család együtt volt a terrazonon, amikor ismét szóváltás keletkezett ebben az ügyben. Amikor

az asszony izalmában egy székelt ragadott meg, a férj a kenyérvágókést vette elő és az asszonyra vetette magát, akit a szurások egész sorát ejtette. A segélykiáltásra csendőrök jöttek elő, akik az asszonyt már holtan találták. A férj nyugodtan sétált a kertben és karján legkisebb gyermekével várta letartóztatását. A lakosság meg akarta lineselni a férjet, akit csak nagynehezen sikerült a csendőrségnek megöngyia.

Hirdessen a Debreceni Ujságban

MENTSÜK MEG A MAGYAR ALFÖLDET

Az Alföld öntözésével virágzó paradicsomot lehetne teremteni az elszikesező, terméketlenné váló magyar földön

Ötven millió pengővel meg lehet kezdeni a nagy munkát — Tizenöt év alatt visszatérül a félmilliárdos befektetés — Sietni kell, mert megelőz Románia

Balogh Kálmán mérnök szenzációs nyilatkozata

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A magyar Alföld megmentésének problémája, amelyről már több cikkben számolt be a Debreceni Újság (Hajdúföld), váratlanul, de talán épp az utolsó órában került napvilágra annak a szenzációs érdekességű ajánlatnak kapcsán, amelyet a spanyol öntöző társulatok juttattak el a magyar kormányhoz. A kiszikesező, terméketlenné váló Alföld számára, úgy látszik, még meg lehet hozni a segítséget és jóvá lehet tenni azokat az égbekiáltó bűnöket, amelyeket a Tiszaszabályozás tévútra siklásával és az Alföld mesterséges kiszáradásával az egész ország ellen elkövettek. Kedden reggel Ruffy-Varga Kálmán gazdasági akadémiai igazgató, felsőházi tag és Hauser János, a kiváló agrógéológus elindultak Spanyolországba, hogy megtekintésük a spanyol öntöző szindikátus öntözőműveit és aztán referáljanak a kormánynak a munkájuk eredményéről. Érdekes, hogy éppen ezen a napon, amelynek úgy látszik, még nagy jelentősége lesz a magyar életben, találkoztunk Debrecenben az Alföld öntözési problémájának egyik leghivatottabb ismerőjével és szakértőjével, Balogh Kálmán mérnökkel, aki egy élet érdekfeszítését, a szakember alaposságát és széleskörű tudását állította a nagy ügy szolgálatába.

Sajnos, a magyar vezető osztályok, a társadalom széles rétegei nem ismerték fel azt a veszélyt, amely Széchenyi nagy művének félresiklásával fenyegette száz éven keresztül Magyarországot. Csak néhány lelkes, elszánt szakember vívott meddő szemlélőharcot tévhitekkel és érdekeltségekkel, amelyeknek üzleti érdeke volt az Alföld kiszikkasztása. Csak néhányan voltak tisztában a helytelen vízvezetések óriási jelentőségével, ahogyan egy páran ismerték fel, hogy ez mihamar az elszármagosodás felé vezet az Alföldet és Magyarországot. Ma is igen kevesen ismerik a kérdés lényegét és a segítség módjait. Ezek közé tartozik Balogh Kálmán is, akinek véleményét, ilyen körülmények között, feltétlenül szükségesnek tartottuk kikérni erről a problémáról, amelyet ezután állandóan napirenden szándékszunk tartani.

A Mérnöki Kamara szerint „nem időszerű” az Alföld megmentése

Balogh Kálmán mérnök még 1928-ban írt egy hatalmas cikksorozatot az Alföld öntözéséről, azonban mint minden igazi nagy magyar kérdés, a társadalom körében ez sem talált kellő rezonanciát. Legutóbb aztán Apponyi Albert gróf járt Asszumban, megtekintette az ottani hatalmas öntöző berendezéseket és tapasztalatairól rendkívül érdekes cikkben számolt be az egyik nagy budapesti lap hasábjain. Láttuk többek között, hogy Egyiptomban a zabot lábán, virágjában öntözik,

Balogh Kálmán mérnök saját cikke és Apponyi írása alapján egy nagy memorandumot szerkesztett, melyet eljuttatott a Mérnöki Kamarához és felhívta annak figyelmét az Alföld öntözésének kérdésére, egyben kérte, hogy a Mérnöki Kamara tűzze napirendre az Alföld öntözésének ügyét. Levélben azt a választ kapta, hogy a kérdés jelenleg nem időszerű (!) s a kamara véleménye szerint leghelyesebb volna először a társadalmi egyesületeket megmozdítani s így hívni fel az ország figyelmét az Alföld megmentésére.

Van elég vizünk, csak okosan kell vele gazdálkodni

Ilyen előzmények után kerestük fel Balogh Kálmánt, hogy nyilatkozzék az Alföld megmentéséről.

— Az öntözéssel fokozott termelésre nagyon szép külföldi példák állanak előttünk. — kezdte az érdekes beszélgetést Balogh Kálmán. — Észak-Afrikában az arabok öntözéssel termesztik a kukoricát, a narancsot. A hegybe vágott sziklaharlangokban összegyűjtik a csapadékot és azt használják fel, amikor szükség van rá. Az indiai népek ősidők óta hatalmas öntözéseket csinálnak. Ezeket a világlelőseket évtizedek óta tanulmányozzák, a földművelésügyi miniszterium hivatalos kiadványában, a vízügyi közleményekben számoltak be, amelyek egyáltalán nem kerülnek a szélesebb nyilvánosság elé, sőt a szakembereknek is igen nehéz megszerezni azokat.

Magyarországon több csapadék esik, mint Amerika búzatermő vidékein

— Vásárhelyi Pál, a nagy magyar mérnök, aki minden bekövetkezőt előre látott, azt mondta: Egy csepp vizet az udvarból ki ne eressz! Vásárhelyi Pál ugyanis nagyon jól tudta, hogy az Alföldön több víz képes elpárologni, mint amennyi oda lecsik.

— Magyarországon évente 1000 milliméter víz párolog el, holott évente hóval, esővel összesen 600—700 milliméter csapadékot kapunk. Ha még ebből is levezetünk, akkor okvetlenül bekövetkezik a szárazság. A felettünk lévő száraz levegőréteg szívja magába a csapadékot, mint a szpongya a vizet, vagy a reggeliző fogvasztott és esésébe dobott zsemlye a kávé. Ezzel a hatvan centj vizzel nekünk okosan kell gazdálkodni, hiszen ez kétszer annyi, mint amennyi Amerikában a

— Két évvel ezelőtt, mikor szintén egy nagy szárazságon mentünk keresztül, írtam én cikksorozatot az Alföld öntözéséről, abban az elgondolásban, hogy az országot, a mezőgazdaságot függetleníteni kell az időjárás szeszélyeitől. Nem úgy szeretnék én segíteni, hogy hómi zöldségtermelésre térjünk át, hanem akként, hogy a mezőgazdaságban a buza és tengeri termelését fokozhassuk az öntözés által. Ha egy csekély öntözővízzel minden évben a termés maximumát tudjuk kihalozni, akkor ezen a földön egy olyan paradicsomot csinálhatunk, amilyen sehol a világon nincs. Mert ne felejtjük el, hogy a napsütés és víz együtt ritkán fordul elő ilyen szerencsés körülmények között, mint nálunk Magyarországon. A napsütés, tudjuk, kétségtelül megvan. Most már az a kérdés, hogy hogyan lehetne vizet teremteni? Ha egy kicsit tisztába jövünk a hidrológiával, akkor azonnal látni fogjuk, hogy vizünk van elég, csak éppen nem szabad kiereszteni az országból. A Tiszántul, amelynek környékéhez az egész Alföld tartozik, tavasszal Szegednél annyi víz folyik le, amely nemcsak egy, de két Alföld öntözésére is elegendő volna. Ennek a víznek az eltávolítását eddig a vízmérnökségek munkája csak elősegítette úgy a Tiszaszabályozással, mint az állóvizek leeresztésével. Széchenyi ezzel szemben, a maga nagy elgondolásában, úgy akarta megvalósítani a vízszabályozást, hogy ennek kapcsán öntözőműveket is rendezzenek be. Ezt azonban nem valósították meg.

búzatermő vidéken esik. Sőt mint-hogy minden évben óriási mennyiségű vizet bocsátunk le, ezt is módunkban lenne gazdálkodási célra felhasználni.

— Ujabbban a sajtóban is kezd felmerülni ez a kérdés. Legutóbb Hegedüs Lóránt foglalkozott vele s cikkében maga is az öntözöt ajánlja.

A szárazság réme

Hogy erre milyen nagy szükség volna, mi sem bizonyítja jobban,

Tizenöt év alatt vissza térül a félmilliárdos befektetés

A kiszáradt Alföld öntözésének költségeiről kérdeztük ezután Balogh Kálmánt, aki így válaszolt:

— Merem állítani, hogy ha öntözhajjuk földjeinket, azok 3—4 év alatt visszatérítik az öntöző berendezés költségeit. Ha huszmillió pengővel kezdjük meg a munkát, három-négy év múlva kamataival együtt vissza-kapjuk a tőkét, s ismét új területeket foghatunk fel. Ha ötven millióval kezdünk, akkor az az ötszáz millió, amely az Alföld öntözési berendezéséhez szükséges, 15 év alatt teljesen

mint az a körülmény, amit épp most tapasztaltam. Csongrádban lekaszálják a kukoricát, akkora a szárazság. Milyen másként lehetne minden, ha öntözni tudnánk. A kukorica szinte a rizzsel, náddal rokon növény. Azt szereti, ha fejét éri a nap és vízben áll a lába. Most azonban ki vagyunk szolgáltatva az időjárásnak.

— Békésben megkérdeztem a gazdákat: mire lenne szükségük? A felelet egyértelműen ez volt: Vízre, uram! Mert most akármit csinálunk, nem tudunk állatot tenyészteni, mivel soha nincs elegendő takarmány. Ha viz volna, a föld kétszer-háromszor akkora jövedelmet hozna a gazdáknak.

— Nagyon szeretném különben, ha ebben az ügyben megszólalna Jármy Tamás öméltsága is, aki nemcsak mint mérnök, hanem mint gazda is a legelsőrendűbb szakértelmű.

Egy megírsult debreceni terv

— A vizgazdálkodással egyszer már megpróbálkoztam magam is, 1920—21-ben és 1922-ben Debrecen város szikgati gazdaságának hasznosításával foglalkoztam. Akkor gróf Keglevichessel együtt ajánlatot tettünk az öntözőberendezés elkészítésére. A gazdaság körül több ezer holdat öntöztünk volna meg részint tiszta, részint csatornavízzel. A város akkor azt mondta, hogy egy ajánlat nem ajánlat s ezért nem lett a dolgból semmi. Pedig mi tanyát, iskolát építettünk volna s ma már egy óriás méretű takarmánytermelés folytathatna itt.

Régen Püspökladányig árad a Tisza

— És mit lehetne kezdeni a kiszikkadt Hortobágygal? — kérdeztük Balogh Kálmánt.

— A Hortobágy — hangzott a felelet — tulajdonképpen az ősi Tiszamez, amely a Tisza árvizeit levezette. Mielőtt a Tiszát szabályozták, a víz kiöntött Püspökladányig. Mezőberényig és a Hortobágyon lerakta iszapját, megtermékenyítette a földet. Gyönyörű termés volt rajta minden esztendőben és csak minden évszázadban egyszer fordult elő olyan nagy szárazság, hogy a jószágot fel kellett volna hajtani a hegyekre.

— Most tehát az lenne a teendő: a Tisza árvizeit emberi kéz alkotta öntöző művekkel rávezetni a Hortobágyra és elraktározni a vizet, hogy mindenkor lehessen öntözni, ha kell. A Berettyó, a Körös, a Zagyva vízeit sem engednénk lefutni. Minden folyóra rá kell állani a szivattyu berendezésekkel, felszivattyuzni a vizet a tároló medencékbe, hogy akkor használhassuk, mikor szükség van rá.

visszatérülne, de ekkorra már olyan területek is lennének, amelyek valószággal ontják a pénzt. A nemzetre nézve ez a befektetés lenne a legjövedelmezőbb.

— Jövedelmezne már a létesítés ideje alatt is, mert hiszen az öntözés létesítése ugyszólván teljesen emberi munkából áll. A berendezésre fordított pénz teljes egészében idehaza maradna. Meg lehetne oldani — hosszú évekre — a munkanélküliséget, olyan fokra lehetne emelni a közjövedelmet és a magyar paraszt életmódját,

Épület és bútoralakítások, furnérok
Bészler Lajosnál,
Széchenyi utca 2. sz.

6
hogyan annak sem kellene többé naponta 10-15 óráig dolgozni, ha meg akar élni. A létesítés tempóját is azonnal lehetne megszabni, hogy csak annyit építsünk minden évben, amennyihez elegendő munkaerőt kapunk. Mindig csak az lenne a lényeg, hogy mi a nemzet érdeke!

En liszem, hogy Ruffly Varga Kálmán utja új korszakot jelent s ha ez igaz, ha az öntözés problémáját sikerül megoldani, akkor ő és a vele ezért a célért dolgozók lesznek egy évszázad után — méltó munkatársai Széchenyinek.

Az se baj, hogy külföldről tanuljuk meg, amit tudunk kell. Arról sohse adjunk külföldre pénzt, de tudományért mindig! Debrecent ezt tette a múltban, ezt teszi most is és ez a legnagyobb ereje!

Kiszáradt a lecsapolt Duna-meder környéke

Az Alföld megmentésével sietni kell, mert a kiszáradás egyre fokozódik s néhol még mesterségesen is siettetik azt. Régen, ha Szabadka felé utazott az ember, a vonat ablakából nem látott mást, csak vizet és vizet. Most aztán lecsapolták a pestmegyei Duna-völgyet. Ennek eredménye, hogy a gazdánép nemcsak a lecsapolás költségeinek kamatát nem tudja fizetni, hanem a körül lévő földek is kiszáradtak, terméketlenekké váltak. A régi tervek szerint a lecsapolás össze lett volna kötve öntöző berendezés létesítésével is. A nagy magyar mérnökök gyenge epigonjai azonban ezt nem csinálták meg. Ennek következtében elértéktelenedtek a földek.

Igen nagy baj az is, hogy kiszáradtak az erdők, amelyek a csapadékot tartalékolják, szárazabb lett a levegőnk, de a lényeg mégis az, hogy az Alföld levegője több vizet tud felszívni, mint amennyi leesik. Viz van elegendő, csak éppen helyesen kell gazdálkodni vele.

Az avarok idejében már öntözőcsatornák voltak a mai Magyarországon

Ezzel már tisztában voltak az avarok is. Bizonyos, hogy az avarok idejében széleskörű vizgazdálkodás

folyt a mai Magyarország területén. Szabolcsban, Temesvár, Győr, Miskolc környékén ott látni az avarok kezemunkáját. Nemcsak gazdasági hanem katonai célokra is felhasználták a vizet.

Külföldön ma is szép példát látjuk a vizgazdálkodásnak. Egyiptomban gabonát természetesen öntözéssel. Spanyolországban az utóbbi években értek el szép eredményeket, Franciaországban több gabonát fogyaszt a lakosság fejátlag szerint, mint nálunk. A spanyol és francia tehát a magyar-nál is több kenyeret eszik.

Mi is amilyen acélos tiszavidéki buzát termelhetünk itt, amennyit akarunk, de öntözni kell az Alföldet. Nemcsak a rossz területeket, hanem a jókat is. Akkor nem tud velünk versenyezni Európában senki sem.

Románia megelőz

Tartok azonban tőle, hogy ha sokáig késlekedünk, megelőz majd Románia, amely egyetlen számbajelölt versenytárs. Romániának vannak öntözési szempontból a legkitűnőbb viszonyai és ha egyszer ott megismer-

jük az öntöző berendezést, 10-12 pengős buzáikkal uralhatják az európai piacot s tönkrétehetik a magyar buza-termelést.

Erre gondolunk kell és ezt nem szabad szem elől téveszteni soha, amikor a magyar Alföld megmentéséről beszélünk.

Eddig tart a rendkívül érdekes és értékes nyilatkozat, amely a magyar öriási horderejében vetíti elénk az Alföld problémáját. Lesz még alkalomunk bőven, hogy erre a kérdésre visszatérjünk, mert feltett szándékunk, hogy a vidék sajtójában elsőnek, felvesszük a harcot az elárvult, elszivatagosodó Alföldért. Megszólaltatjuk a szaktekintélyeket, igyekszünk felrúzni az egyelőre még közbömbös társadalmat s hisszük, hogy nem sokára velünk lesz ebben a küzdelemben az egész vidék és főváros-sajtója is. Bizunk benne, hogy az illetékesek is rá fognak jönni arra, hogy mikor azt írjuk: mentjük meg az Alföldet, ez egyben azt is jelenti: Mentjük meg Magyarországot!

Marschalkó Lajos.

Az ágyban akadtak rá a tolvajra egy Rothermere-utcai háznál

A háziak távollétében ki akarta fosztani a lakást egy fiatal cselédleány

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Veres Zsigmond debreceni vármörörmester vasárnap feleségével együtt kirándult a nyíregyházi Sóstóra. Elutazásukkor nyitvahagyták a Rothermere-utca 31. szám alatti lakásuk felső ablakait, hogy a lakás távollétük alatt is szellőzzön.

Távollétük alatt vasárnap délután gyanús mozgolódást észleltek Veres Zsigmond lakásában s ezért átmentek a vármörörmester sógorának, Makai Sándor órásmester, Hatvan-utca 33. szám alatti lakosnak, hogy azonnal siessen a Rothermere-utca 31. szám alá, mert valaki van a lakásban. Makai órásmester a hívásra azonnal sógora lakására sietett s utközben megkérte a Kálvin-téri rendőrszeretőt,

hogy kísérelje le a lakásba, mert valószínűleg tolvajot fogna ott találni.

Makai a rendőrrel leérve a Rothermere-utca 31. szám alá, teljesen átkutatták Veres Zsigmond lakását, de nem találtak ott senkit. Megnézték a szekrényeket, az ágyak alját és senkit sem találtak elbújva. Végre fölforgatták az ágyakat is s az egyikben két dunna közé fekve ráakadtak Kosteják Margit 18 éves cselédleányra.

Ekkor derült ki, hogy Kosteják Margit, tudva, hogy Veresék vidéken vannak, egy-örizetlen pillanatban az ablakon át bement a lakásba. Ott mindenféle holmit, amiről gondolta, hogy értékesíteni tudja,

összepakolt. Azonkívül a háznál lévő ételekből alaposan belakmározott s már készült eljönni a lakásból, mikor a rendőr és Makai ottlepett. Kosteják Margit régebben Veresék-nél szolgált, mint cseléd s azért ismerős volt a helyi viszonyokkal.

A tolvaj cselédleányt a rendőrség őrizetbe vette és megindította ellene a büntető eljárást.

Nagy tűz Marconi yachtján

Nápoly, augusztus 12. Rövid hívatat jelentette már, hogy Marconi yachtján, az Electra, amely a civitavecchiai kikötőben borgonyoz, hét óra este nagy tűz pusztított. Az Electra egyik fülkájában támadt a tűz, amelyben Marconi elektromos készülékei állanak. Mire a veszedelmet észrevették, már késő volt. A yacht-on csak egy ór volt, aki elaludt. Az elektromos készülékeket már nem lehetett megmenteni, de a yacht nem szenvedett komolyabb sérüléseket.

Ujrafelvétel az oláh király válóperében

Bukarest, augusztus 12.

Junian igazságügyminiszter most tanulmányozza azokat a jogi módokat, amelyek lehetővé tennék a király és a királyné válásának megsemmisítését. A semmitűszékhez benyújtandó felebbezést a király valószínűleg azzal fogja indokolni, hogy a válás kimondásával vis major folytán nem jelenhetett meg személyesen, hanem a tárgyaláson csak megbízottja volt jelen. Arra is hivatkozik majd a király, hogy megsemmisítették azt a törvényt, amelynek alapján őt száműzték. Ezen az alapon a semmitűszéknek jogában áll elrendelni a per újrafelvételét.

Csapó-utca 67. szám Bálint József asztalos ajánlja saját készítésű butorait.

TÁRCA

Reng a föld

Az olaszországi földrengésnek s pusztításnak megrendítő részletei felújítják más, hasonló rémségek emlékezetét. Egyet-kettőt ismertünk itt, a távolabbi és a közelebbi múltból.

Ismeretes az a katasztrófa, amely Lizabon városát látogatta meg 1755-ben. Ez év november első napján a portugál fővárost teljesen elpusztította a földrengés. Egész éven át sűrűn voltak vulkánkitörések, ősszel Svájcban és Olaszországban „véreső” volt finom vulkánporból. Lizabont, akkoriban a világkereskedelem középpontját, három földrengés és akkora hullámvész döntötte romba, hogy visszazöngősekor magával szívta a Tejo folyó egész vizét, úgyhogy a folyó medre egészen kiürült. A halottak számát pontosan sohasem tudták megállapítani de körülbelül százezer ember vesztette el az életét. A földrengés megérezték Olaszországban, Franciaországban, Marokkóban, Hamburgban maguktól megkonduáltak a harangok és Teplitzben az egyik ásványvízforrás olyan hevesen szökelt ki, hogy néhány fűrdővendég életét veszítette.

San-Franciskót 1906 április 17-én sújtotta meg az amerikai nagy méreteket is felülmúló példátlan katasztrófa. Reggel öt órakor, amikor még aludt az egész város, egész sor földrengés izzasztotta meg az embereket és három órával későbbben megtörtént a leghevesebb lökés, amely rombadöntött mindent, ami az előbbi sorozatos lökéseknek még ellenállt. A földrengés irtózatossá tükatasztrófiával párosult, amivel nem lehetett szembeállani, mert a vízvezeték teljesen elpusztult. Több napot át pusztított a féktelen tűz. Dinamittal egész háztömböket fölröbbantottak, hogy föltartóztassák a fáiánk lángok továbbhatolását, de ez a fáradozás is meddő volt. A katonaságnak sok dolgot adtak a veszedelemben felbukkant fosztogató bandák, amelyek tagjai közül több százat agyonlőttek. Amikor végre a tűz engedett, már az egész város romhalmazzá vált. A halottak száma ismeretlen sok volt, de csak néhány ezer holttestet tudták megtalálni.

Kalabriában 1905-ben harminc községet pusztított el a földrengés, melynek néhány száz emberélet áldozata is volt. Ekkor sújtotta szörnyű katasztrófa Messina városát, amely majdnem teljesen elpusztult. 1912 augusztusában a Márvány-tenger partvidékén és az európai Törökországban volt nagy földrengés, amikor több mint ezer ember halt meg. A háborús 1915 évben csaknem

ugyanazon a területen, ahol most dühöngött a veszedelem, okozott igen gyászos pusztítást a földrengés. Ekkor 30.000 volt a halottak száma. Öt évvel később több száz emberéletet követelt a földrengés Toszkanában s ezt követőleg három hónap múlva Albániát borította gyászba az ugyancsak több száz emberéletet elpusztító földrengés.

Japánország is sokat tud mesélni földrengésokról irtózatossá pusztulásokról és szenvedésekről. Fővárosát, Tokiót egyszer 1703-ban sem misztette meg földrengés, amely 37.000 embert ölt meg, másik 1855-ben több mint 10.000 ember lelte halálát a romok közt. 1891-ben az ország középső részében négy várost rombadöntött és a 20.000 rombadöntött ház törmelékétől 12.000 halottat húztak ki. A japán Kamaiszi várost 1896 júliusában éppen egy gyermekünnep alkalmával látogatta meg a földrengés, amely egymagában nem okozott említésre méltó kárt, ellenben a földrengés néhány óra múlva huszonöt méter magas vízfalal rohanta meg a várost a tájékozó tengerből és ebbe a rengeteg víztömegbe több mint 23.000 ember fulladt bele. Az 1855 évi földrengés óta az alacsony és törékeny házakkal épült Tokió szinte amerikai szliárdan épült felhőkarcolóváros lett és lakói most már azt hitték, hogy a földrengés nem tehet bennük kárt. De keservesen csalódtak, mert 1923 szeptember első napján a déli

órákban, pompás időben és a legélénkebb üzleti forgalom közepette a föld néhány másodpercre nagy erővel megrázkódott és 50.000 házat rombadöntött. Ez csak a bevezetés volt. A földrengésnek óriási tűz tárt a nyomában, amely közel 200.000 házat elhamvasztott. Ugyanez a rengés Jokohamát is rombadöntötte. Ötmillió ember hajléktalanná lett és közel félmillió meghalt.

1927-ben Közép-Japánban új földrengés következett több mint 300 ember meghalt és mintegy 7000 megsebesült. Ugyanekkor Krumben Kijics felsziget elmerült a tengerben.

Bulgáriában 1928 áprilisban száz ember életét pusztította el a földrengés és egy héttel később nagyon megrongálta a rengés Korinthus városát.

Ugyancsak ez évnek december hónapjában Csileben döntött két város romba a földrengés, amely 300 ember életét oltotta ki.

A múlt év júniusában pedig Lizabonban 2000 lakosával együtt el-tűntetett a földrengés egy község.

Ez a mostani, minden emberséges szívet mely szánalomra indító olaszországi földrengés utiabb, nagy erővel lesújtó lánczeme a földrengés-katasztrófiáknak, a mi sárgolyónk ama titokzatos megrázkódásának, amelynek keletkezésére nézve vannak tudós elméletek és különféle feltevések, de igazi okát nem tudja senki sem.

A hajdumegyei gazdák egy évi haladékokat kérnek a fagykárkölsönök visszafizetésére

A kölsönök felét még ez év őszén visszafizetik a gazdák
A vármegyei közigazgatási bizottság ülésén szótartottak az utépitések lassu tempóját

(A D. U. tudósítójától.)

A vármegyei közigazgatási bizottság a múlt nap tartotta meg augusztusi ülését, amelyen az alispáni jelentést dr. Nábráczky főjegyző ismertette. A püspökladányi járási főszolgabírói székház építkezési munkálatait még a hét folyamán megkezdik. A belügyminiszter ugyanis jóváhagyta a Palóczy Miklós hajduhadházi vállalkozóval kötött szerződést.

Dr. Hadházy Béla árvaszéki ülnök állásáról lemondott. Az alispán erre az árvaszéki ülnöki állásra, valamint az ennek betöltése folytán megüresedett állásokra a pályázatot meghirdette. Az új árvaszéki ülnököt a szeptemberben tartandó közgyűlésen fogják megválasztani.

Csiba Endre hajduböszörményi föld birtokos, kisgyűlési és törvényhatósági bizottsági tag júliusban elhalálozott. Az ő helyére a póttagok közül legtöbb szavazatot kapott dr. Uzonyi Györgyöt hívta be az alispán a kisgyűlésbe.

Javaslat a fagykárkölsönök visszafizetésének meghosszabbítására

Az alispáni jelentéshez Váczy József szólott hozzá. Rendkívül fontos és közérdekű dologra kívánja felhívni a vármegye vezetőségének a figyelmét. Rámutat arra, hogy a múlt évben talán az egész országban Hajdúvármegye gazdaközönisége szenvedte a legnagyobb fagykárt. A kormány segíteni akart és tavaly Hajdúvármegyében többmillió pengő fagykársegélyt nyújtott a gazdáknak kölcsönként, nyolc százalékos kamattal. Ezt a kölcsönt ez évi október elsejéig kellene a gazdáknak visszafizetni. Azonban a rossz gazdasági év miatt a gazdák még mindig nehéz helyzetben vannak. A legtöbbnek csak úgy tudnák visszafizetni a kormánytól a fagykárkölsönt, ha más helyről vennének fel kölcsönt. Javaslja a közigazgatási bizottságnak, hogy irjanak fel a miniszterhez és kéri, hogy a visszafizetés határidejét tolja ki még egy évre. Ha ez az egy évi terminus túlhoszu volna, akkor arra kéri, hogy legalább a kölcsön felének visszafizetésére engedélyezzen egy évi haladékokat. A gazdák most október elsején a kölcsönök ötven százalékát fizetnék vissza, míg a másik ötven százalékát 1931 október elsején törlesztenék le.

Ezután a gabonaárak ügyével foglalkozott. Ismertette, hogy amikor tavaly a fagykárkölsönt szétosztották, Hajdúvármegyében a buza ára mérföldszámként 24 pengő körül mozgott. Most azonban a helyzet az, hogy a buza mérföldszáma a bolettával együtt alig 18 pengő. Így azután a gazdák megsegítése mindenképpen indokolt. Felszólalása végén ismételtén kérte, hogy fogadja el a közigazgatási bizottság az indítványát s annak értelmében irjanak fel a földmivelésügyi miniszterhez.

A közigazgatási bizottság tagjai egyhangúlag magukévá tették Váczy József indítványát. Az alispáni jelentést egyébként teljes egészében tudomásul vették.

Lassan folynak az utépitések

Ezután Kovács Gyula műszaki tanácsos részletesen ismertette a hajdúvármegyei utépitési ügyeket. Az elmúlt hónapban a vármegye területén

folgó utépitéseknél a vállalatok összesen 17 hengert, 740 munkást és 110 igát foglalkoztattak. A jelentés megállapítja, hogy a munkálatok igen lassu tempóban folynak és a munkateljesítmény általában minimális.

Dr. Czeglédy Mihály nyugalmazott főgyógyász az első felszólaló. Kifogásolta, hogy a hajdúszoboszlói állami utómost a burkolás tartama alatt lehetetlen a közlekedés. Az utépités nagyon lassan halad.

Rádó alispán válaszában kijelentette, hogy a lassu utépitésekkel kapcsolatban már szóbelileg is jelentést tett a kereskedelmi miniszterhez. Egyébként is mindent el fog követni, hogy az utépitést sürgesse. Az említett utószakaszon a Vita Nova Rt. az érdekelt vállalat, amelynek vezetőségénél szintén többször közbenjárt.

Kovács Gyula műszaki tanácsos hangsúlyozta, hogy az államépítészeti hivatal állandóan szorítja a vállalatokat, hogy a tempót gyorsítsák és kötszálítani. Amit lehetnek, azt megtevézettségüknek tesznek eleget. A tesztek, hogy a munkálatokat sürgeszoboszlói vonalon azért is nehéz a helyzet, mivel itten az uttestet kétoldalt szélesítik ki. A nyári utakon az

agyag teljesen porrá őrlődött s ezért a közlekedéssel sok baj van. A kutak viszont a nagy szárazság következtében kiapadtak s még a hengereléshez szükséges vizet is alig tudják megszerelni. Eredetileg a Hajdúszoboszló-Debrecen közötti utószakaszt július 10-ig kellett volna átadni a forgalomnak, de a vállalkozók a munkálatokat nem tudták eddigre befejezni. Mindenremény megvan azonban arra, hogy augusztus végére elkészülnek az utburkolással s akkor ezek a mizériák megszűnnek.

Ezután Csapó Zsigmond azokat a lehetetlen állapotokat tette szóvá, melyek a Debrecen-hajduhadházi utépitésnél tapasztalhatók. Ezen a környéken szinte lehetetlen a közlekedés. Az utépités rendkívül lassu tempóban halad, épen ezért fontosnak és szükségesnek tartja, hogy legalább az utpadkákon keresztül biztosítsák a közlekedést. — Az alispán erre nézve kijelentette, hogy megteszi a szükséges intézkedéseket.

A műszaki tanácsos végül ismertette az utépitések lassu tempójának okait. Nemesca a vállalatok, amelyek rendszeren alvállalatokba adták ki az utépitést, hanem a bányák is hibásak a lassúságért, mert nem tudnak elegendő mennyiségű követ termelni és szállítani. Amit lehetnek, azt megtevézettségüknek tesznek eleget. A tesztek, hogy a munkálatokat sürgeszoboszlói vonalon azért is nehéz a helyzet, mivel itten az uttestet kétoldalt szélesítik ki. A nyári utakon az

Vérhasjárvány kipurisztítással fenyeget egy oláh községet

Bukarest, aug. 12.

A romániai egészségügyi viszonyokra jellemző hírről ad jelentést bukaresti tudósítónk: A közegészségügyi minisztériumhoz tegnap a Tutovamegyében lévő Zorleni község földesura bejelentette, hogy a községben rettenetes vérhasjárvány pusztít. Néhány héttel ezelőtt lépett fel a betegség, amelynek az utolsó héten száz gyermek esett áldozatul. A halottak száma olyan nagy és az

elhalalozások olyan gyorsan következnek be, hogy a község lelkész-tora nem tudja őket eltemetni. A községben még százhatsvan gyermek fekszik ebben a veszedelmes árványban, de a felnőttek is valamennyien betegek. A közegészségügyi miniszter orvosokat küldött ki a helységbe, hogy a járványt azonnal terjedését megakadályozzák, amellyel inkább, mert a járvány kiirtásával fenyegeti az egész községet.

A békebiráskodásról szóló törvényjavaslat érdekes rendelkezései

Városbírói és megyebírói állást szerveznek

Budapest, augusztus 12.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter nagykonceptiójú programjában méltóan illeszkedik bele az a törvénytervezet, amely most készült el az igazságügyminiszteriumban. A községi bíráskodás régen szükséges-sé vált s nagy érdeklődéssel kísért reformja jut a megvalósulás stádiumába a most elkészült és nyilvánosságra jutott törvényjavaslattal. Az új törvénytervezet címe: „törvényjavaslat a békebiráskodásról” és a tizenegy fejezetre osztott javaslat 101 paragrafusból áll.

A békebiróság hatásköre

Az első fejezet a békebiróság hatáskörét határozza meg pozitív formában. A békebiróság hatáskörébe tartoznak azok a perek, melyeknek tárgya száz pengő meg nem haladó pénzüsszeg fizetésére, ingó dolog kiadására, vagy szolgáltatására és munkateljesítésre vonatkoznak. Ide tartoznak általában a száz pengő meg nem haladó összegű különböző jogviszonyokból keletkezett perek. A békebiróság hatáskörébe vannak utalva a száz pengőig terjedő fizetési megtagadások kibocsátása és a havi

száz pengőnél nem nagyobb bérleti viszonyok megszüntetése tárgyában előforduló perek, végül a békebiróság elé tartozik bármely vagyonjogi vitás ügy, ha a felek együttesen, vagy azok egyike a békebiróság elé fordul. A békebiróság eljárás megindítását kéri. Nem járhat el békebiróság olyan ügyben, amely közigazgatási utra, vagy a főudvarnagyi bíróság elé tartozik.

Város- és megyebírói állás

A következő fejezet a békebiróság szervezetét tárgyalja. Eszerint a békebiráskodás törvényhatósági joggal felruházott és megyei városban a városbíró, nagy- és kisközségekben a megyebíró, vagy amíg a község részére megyebírói állást nem szerveznek, a községi bíróság gyakorolja. Megyebírói állást egy-egy nagy község részére, vagy megyebírói körzetben összefoglalt több község részére lehet szervezni. Megyebírói állás szervezését az érdekelt községek kérelmére, vagy ha fontos közérdek kívánja, kérelem nélkül is az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeli el. A városbíró törvényhatósági joggal fel-

ruházott városban a polgármester, megyei városokban az alispán. A megyebíró szintén az alispán nevezi ki és állásukban az igazságügyminiszter erősíti meg. Városbíró, megyebíró és helyettese csak az lehet, akinek a királyi ítélőbírói álláshoz megkívánt képesítése megvan és a bíróságnál vagy mint közjegyző, vagy mint ügyvéd legalább öt évig működött.

A városbíró és megyebíró helyettesítésével meg lehet bízni nyugalmazott bírót, vagy más nyugalmazott, esetleges tényleges megfélemlítő képesítéssel rendelkező tisztviselőt, közjegyzőt, vagy közjegyző helyettesét. A város- és megyebíró tisztviselőiben részeseül, amelynek összegét szabályrendelet állapítja meg, amelyet a belügy- és igazságügyminiszterek hagyhatnak jóvá. A város- és megyebírói szolgálat nyugdíjra nem jogosít. Ha bejegyzett ügyvéd, neveznek ki békebirónak, ennek a tisztségnek tartama alatt tagja maradhat az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetnek. A békebiró a törvényszék teljes ülése előtt esküt tesz. A megyei vagy városi bíróság egyes, a községi bíróság társasbírója.

Hatáskör és illetékesség

A harmadik fejezet az illetékesség kérdését tárgyalja, amely nagyjában úgy maradt meg a békebiróság előtt is, mint ahogy az a polgári perrendtartásban eddig is szabályozva volt. Illetékesség szempontjából tehát az a békebiróság illetékes eljárni, melynek területén a panaszolt lakik.

A bizonyítási eszközök nagyjából ugyanazok, mint eddig voltak, eskü helyett azonban „fogadalom” van. A békebirói ítélet ellen perújításnak is van helye. Külön fejezet foglalkozik a fizetési meghagyásos eljárással. A hetedik fejezet érdekes rendelkezése szerint bárki kérelmet terjeszthet a békebiróságok elé az iránt, hogy vagyonjogi vitás ügyében a békebiróság a békeltetést megkísérelje.

A következő fejezet a havi százpengőnél nem nagyobb bérösszegű bérleti ügyekben felmerülő felmondási perekben követendő eljárást szabályozza. A kilencedik fejezet a felebbzés és felfolyamodás kérdését tárgyalja. A békebirói ítélet ellen tizenöt nap alatt szóban, vagy írásban be lehet jelenteni, hogy az ügyet a járásbíró elé kívánják vinni, de a békebiró által hozott ötven pengő meg nem haladó ítéletet nem lehet továbbitni. Végül az ítélet végrehajtására vonatkozó intézkedések vannak a javaslatban, s ezek szerint a békebiróság elé tartozó ügyekben a végrehajtás a községi behajtásának módjára előírt szabályok szerint történik. Az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértően a békebirák hatásköre tekintetében értékhatarul megállapított összegeket rendelettel felemelheti.

A törvényjavaslatot, mely szerves kiegészítést képez a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvénynek, hozzászólás végett ma küldték meg a bíróságok vezetőinek, az ügyvédi és közjegyzői kamaráknak.

Riskó Kossuth-u. 3.
szücsműhelyében
szőrmebundák
elsőrendű kivitelben készülnek.

ARANY
BIKA

GŐZ és KADFÜRDŐ

REGGEL
ESTE

6-TOL
-IG

NYITVA!

OLCSO ARAK!
ELSŐRENDO PEDIKOR

Utban van Magyarország felé az öngyilkos ifj. Konkoly-Thege Gyula holtteste

Budapest, augusztus 12. A Konkoly-Thege-családot ért újabb csapás híre — amelyről tegnap közölt tudósítást a Debreceni Ujság — országszerte mély részvételt keltett. A lesújtott szülők a szilyos csapástól szinte betegesen megabbáziában tartózkodnak, de már tömegesen érkeznek a sürgönyök és a levelek is a pesti lakásra és Abbáziába is.

Magát a tragikus esetet még mindig a távolság köde borítja. A Konkoly-Thege-család tagjai, akik a sürgönyök egész tömegét küldötték már Ahrensék után és külföldi követségekre, maguk sem tudnak még többet, mint hogy a végzetes eset megtörtént: a fiatal Konkoly-Thege Gyula agyonlőtte magát és meghalt. Hogy milyen körülmények között, milyen előzmények után, hagyott-e

bucsulevelet és mit írt abban, még mindig nyílt, feleletre váró kérdések.

Az első táviraton kívül, amelyben Ahrensék Butler Wright követelt közölték a tragédia híreit, még két távirat érkezett Ahrenséktől Budapestre. A táviratok mindegyike szintén csak pár soros és néhány keserű szó kíséretében azt tartalmazták, hogy a holttesttel máris utnak indultak Budapest felé.

Az egyik táviratban azt is jelezték Ahrensék, hogy már írtak egy hosszú levelet, amelyben ismertetik a családdal a szomorú eset minden részletét. Ennek a levélnek a Pestre érkezését szerdára, vagy esütőre várják.

A Konkoly-Thege-család pesti tagjai már intézkedéseket tettek, hogy a holttest megérkezése után ifj. Konkoly-Thege Gyulát feleségével közös sírba temessék.

dinamitot az üldözött antiszemita barátai szereztek meg.

Tetézi a nyugtalanságot az, hogy a bíróság most ítélte el azt a négy partesti antiszemitát, akik Jun. an igazságügyminiszternek levelet írtak, hogy megölik, ha Zelea Codreanu nem engedik szabadon. A levelet elkobozták, még mielőtt a posta továbbította volna s a négy diák, névszerint: Lucaci, Lazareanu, Strugaru és Ganineanu gyorsított bírói eljárás alá kerültek. Ganineanu 2 hónapot, Lazareanu hat hetet, a másik kettő 2-2 hetet kapott.

Az ítélet híre villámgyorsan terjedt el a környéken. Az antiszemita diákok és a parasztság zajosan fűtetett a bírák ellen s bosszúval fenyegetőztek. Ilyen körülmények között nem alaptalan az a feltevés, hogy a mangányár 30 kilogramm dinamitját az ítélet miatt bosszúra készülő vasgárdista diákok lopták el.

Felrobbantással fenyegették meg a máramarosj törvényszéket is

Máramarossziget, augusztus 12. A mai postával az itteni törvényszékhez is levél érkezett, amelynek pontos eredetét eddig nem sikerült megállapítani. A levél a legsúlyosabb fenyegetéseket tartalmazza és megterheléseket helyez kilátásba arra az esetre, ha a letartóztatott borsai

napokat és diákokat nem helyezik azonnal szabadlábra. A fogaimagvány a következőképpen hangzik:

„Tekintetes törvényszék, Moys elnök ur! Mit gondolnak maguk, aias, piszok zsidó bírók, meddig lehet fogva tartani lelkeszeinket és fiainkat a börtönben? Szigetet is elintézzük, ha szükséges, éppen úgy, mint Borsát, vagy még jobban. Ha sokáig okoskodnak, felrobbantjuk a törvényszéket és a többi középületet, de akkor hiába jön Moldovan tartományi igazgató. Jó lesz vigyázzon! Aláírás: Vaskész.”

A levélből kitűnik, hogy művelten két írta, mert tele van helyesírási hibával. Mindazonáltal valószínűnek tartjuk, hogy a fenyegetések mögött komoly elhatározás húzódik meg. A máramarosszigeti zsidó lakosság nagy nyugtalansággal fogadta az újabb aláírásokat és a legszigorúbb övrendszabályokat kérte a hatóságoktól.

Segélykérés a világ zsidóságától

Bukarest, augusztus 12. A zsidó parlamenti klub manifesztumot bocsátott ki a világ zsidóságához, amelyben segítségüket kéri a romániai antiszemita mozgalom ellen. A manifesztumot dr. Fischer Tivadar, dr. Fischer József, Mayer Ebner és Landau képviselők írták alá.

Románia forrong

Véres kirobbanással fenyeget az antiszemita liberálisok vádjai a belügyminiszter ellen

Bukarest, augusztus 12. A liberális párt hivatalos lapja, a „Viitorul”, legújabb számában megismétli és bizonyítja azt, hogy igenis a kormány, illetve Vajda belügyminiszter támogatta a különböző antiszemita gárdák szervezkedési munkáját.

A „Viitorul” bizonyítékai Vajda ellen

1. Vajda belügyminiszter kabinetfőnökét, Tasleanu rajtacsípték, amikor a letartóztatásban levő Zelea Codreanuhoz pénzt akart juttatni. Ezzel a ténnyel szemben nem lehet védekezés az, hogy a kabinetfőnök a maga szakállára és a maga vagyonából akart a vasgárdisták vezérének segítségére lenni. Tasleanu Vajda vette maga mellé, a belügyminiszterium büdzséjéből fizették s bár elégszer lett volna ok arra, hogy elcsapják, Vajda mindig megmentette — az antiszemita mozgalom javára.

2. Mihály király uralkodása idejében belügyminiszteri rendelettel adtak koncessziót Tasleanu gárdájának, hogy a király képét sokszorosíthassa és terjessze. Mindenki tudja, hogy milyen jól szokott jövedelmezni egy ilyen koncesszió. Ha a „Király strázsájának” s közvetve a „Vasgárdának” pénze van, ugye azt ebből az üzletből szerezte, amit Vajda kedvessége juttatott neki.

3. Közismert tény, hogy Taseanu gárdája a belügyminiszterium autóján járt szervező utra akkor, amikor a „Straja Regelui” című lapot terjesztette. Ezek a régi és többé-kevésbé közismert esetek. — folytatta a Viitorul. Van azonban új és kevésbé ismert bizonyíték is. Alig két hete történt, hogy a külügyminiszterium számvevősségi osztálya 25 ezer lejt folyósított az egyik ilyen antiszemita „gárdalakulatnak”.

Viszont a kormányhoz közelálló sajtó sem pihen. Az „Adeverul”, az „Universul” nyaggatja, energikusan követelve annak a megállapítását, hogy a a közismerten liberális érdeklésű vállalat mennyi ingyen

nyomatványt készített a vasgárdistáknak propaganda célokra.

Halállal fenyegették meg a bukovinai esendörparancsnokot

Beszámoltunk arról, hogy a bukovinai Dorna-Candreni községben ismeretlen tettesek bombát dobtak be egy zsidó kereskedő ablakán. A merénylet nem sikerült, mert a bomba nem robbant fel s így a csendőrségnek sikerült ártatlanlana megállapítania, hogy a merénylet elkövetése előtt két órával Totu és Daniela diákok a községben jártak. Később az is megállapítást nyert, hogy a bombát ők szállították a községbe.

A csendőrség megtett minden előkészületet, hogy a diákokat letartóztassa. Telefonon értesítette az összes csendőrőrsöket, Totu és Daniela azonban nyomtalanul eltűntek s még máig sem sikerült a nyomukra akadni.

A belügyminiszterium Petric campolungi csendőrszázadost bízta meg azzal, hogy vegye kezébe az üldözés irányítását, miután több jel arra vall, hogy a merénylet a megye területén bujkálnak. A csendőrség azonban mindezekig figyelmreméltót, mindössze annyit állapított meg, hogy az ártatlanlana tett bomba a Pesti Hírlap egyik leszállított oldalába volt becsomagolva.

Most aztán mégis produkált valami szenzációsat a nyomozás. Petric kapitány névtelen levelet kapott, amelyben halállal fenyegetik meg, ha továbbra is Totu és Daniela diákok nyomában „szaglászik”.

Harminc kilogramm dinamit a „Vasgárda” kezében

A bukovinai csendőrséget azonban nem annyira ez a névtelen levél rémítette meg, mint az a tény, hogy a jacobeni-i mangányárból az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek 30 kilogramm dinamitot elloptak.

A környék zsidó lakossága állandó idegizgalomban él, mert mindenki meg van győződve arról, hogy akapasszkodott a foggantyuba s meggyő

Marion (Ohio), augusztus 12. Az Egyesült Államok legsúlyosabb belső bűne a négerkérdés, a felszabadított tizenkétmillió színes által képviselt veszedelem, amely ellen a fehér faj a legkegyetlenebb módszereket kénytelen védekezni.

A legutóbb az ohioi Marinban ítélték el a négerkérdés ellen a fehér lakosság két néger főlött. Ez a két ítélet lefűt egy felület s a kíséretben levő leány ellen merényletet követett el. Letartóztatták őket, azonban a felbőszült lakosok este

Ismét meglincseltek Amerikában két néger

Marion (Ohio), augusztus 12. Az Egyesült Államok legsúlyosabb belső bűne a négerkérdés, a felszabadított tizenkétmillió színes által képviselt veszedelem, amely ellen a fehér faj a legkegyetlenebb módszereket kénytelen védekezni.

A legutóbb az ohioi Marinban ítélték el a négerkérdés ellen a fehér lakosság két néger főlött. Ez a két ítélet lefűt egy felület s a kíséretben levő leány ellen merényletet követett el. Letartóztatták őket, azonban a felbőszült lakosok este

megrohanták a fogházat, a két gonosztevőt kihurcolták s a főtörtén birta magát felhuzni, elengedte a foggantyut, de ebben a pillanatban a kerékek elkapták nadrágját s még így vonszolták pár méteren keresztül, miközben feje a felismerhetetlenségig ésszeronesolódott, valamint ruhaja elszakadozott.

Egy potyautas borzalmas halála a miskolci személyvonaton

A kalauz elől menekült s a robogó vagonok közé zuhant

Miskolc, augusztus 12. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este Miskolc közelében. A miskolci személy pályaudvar és Szirmabesenyő között a vasúti töltésen egy fatalemler hullájára akadtak, akit valószínűleg a Miskolcra este 9 órakor Bányréve felé induló vonat gázolhatott el. A rendőrségről azonnal bizottság ment ki a helyszínre, ahol egy 17-18 évesnek látszó fiatalember holtteste feküdt a vasúti sínek mellett. A holttest arca borzalmasan össze volt zuzva s lábán nem volt cipő, a hus cafatokban lógott le a csontokról.

A holttest zsebeit átkutatva egy születési anyakönyvi kivonatot találtak, amely Szívós Imre kecskeméti születésű, 1914-ben született egyén nevére szól. Az édesapa idősebb Szívós Imre, kecskeméti szobafestő. Találtak ezenkívül 14 fillért, de nem találtak sehol vasúti jegyet. Így a rendőri bizottság úgy rekonstruálta a szerencsétlenséget, hogy Szívós Imre jegy nélkül utazott a vonaton s a kalauz elől bujkált. Egyik kocsiából át akart menni a másikba, de nem a kalauz számára fenntartott összekötő hidon, hanem a felszálló lépcsőn. Később azonban a szerencsétlen fu megboltlott s lezuhant. Kezeivel azonban göresösen akapasszkodott a foggantyuba s meggyő

bálta magát felhuzni. Ez azonban nem sikerült s lábát a teljes mozgásban lévő vonatról lelőgték. Ennek következtében clőbb egyik lábáról jött le a cipő, majd a másik cipőjének talpa esett le, végül a cipő kaplja vált le. A vonat legalább száz méteren keresztül vonszolta maga után a fiút, aki miután nem bírta magát felhuzni, elengedte a foggantyut, de ebben a pillanatban a kerékek elkapták nadrágját s még így vonszolták pár méteren keresztül, miközben feje a felismerhetetlenségig ésszeronesolódott, valamint ruhaja elszakadozott.

Padlólakk

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletben

DEBRECEN, PIAC-U. 16. (Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérrítő megbízható minőségben kapható.

HIREK

1930 augusztus 13. (szerda)
Prot.: Ipolg. Kath.: Ipoly.

A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kossuth, Piac-u. 26. — Nap, Piac-u. 3. — Isteni Gondviselés, Petőfi-tér. — II. Rákóczi, Külsővárszertér. — Csillag, Árpád-tér 1. — Mátyás király, Nyilastelep, Márton Kálmán-u. 1.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban különösen a Dunán-tulon voltak kisebb esők. Legtöbb csapadék esett Pápán, 11 milliméter. A hőmérséklet tegnap általában 23—24 fokig emelkedett. Az éjjeli hőmérséklet sem volt alacsony.

Budapesten 12-én délben a hőmérséklet 25 fok Celsius.

Időjósolat: Változókéony idő, helyenkint esővel és lényegtelen hőváltozással.

Rimanóczy Béla képviselő Debrecen a budapesti Szent István-ünnepségeken. Augusztus 20-án az egész ország közönsége Szent István emlékének fog hódolni. Ez az ünnepség most összekapcsolódik Szent Imre herceg jubileumi esztendőjével is. Ebből az alkalomból nagyszabású ünnepség lesz Budapesten, amelyen az ország minden városából részvesznek a kiküldöttek. Dr. Vásáry István polgármester Rimanóczy Béla kormányfőtanácsost, a debreceni világlátási vállalat igazgató-főmérnökét bízta meg, hogy az ünnepségen Debrecen városát képviselje.

Balla Bertalan tanácsnok gyászja. Városszerte óriási részvétet keltett az a gyász, melytől dr. Balla Bertalan városi tanácsnokot és családját érte. Apósa, Andrássy János tarcali földbirtokos életének hatvannyolcadik esztendejében meghalt. Az elhunyt egyike volt a felvidéki magyarság legfesztebb tagjainak, aki nagy műveltségével, erős hazafiságával és sziklaszilárd magyar jellemével a társadalom általános megbecsülését érdemelte ki. Temetése szombaton folyt le nagy résztől kísérve.

A „Magyar Asszony” főszerkesztője Debrecenben. Pintér Ferenc író, a „Magyar Asszony” kiváló főszerkesztője kedden Debrecenbe érkezett Budapestrol, hogy a városi sajtó számára cikkeket írjon Debrecen fejlődéséről, társadalmi és szociális viszonyairól. Pintér Ferenc még a szerdai napot is Debrecenben tölti.

Hirek a rendőrségről. Cseh János újságíró, József kir. herceg-utca 13. szám alatti lakos bejelentette, hogy az Arany Bika-szálló épülete elől ismeretlen tettes ellopta a kerékpárját. — Szima Márton Szepességi-utca 23. sz. alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes lakásából egy énnát ellopt. — Szabó István kerékpárt, Erzsébet-utca 17. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy jeggyűrűjét a zsebéből kilopták. — Habits Pálné Attila-tér 6. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy bezárt lakásából ismeretlen tettes nő ruhákat és fehérneműket lopott. — Szilágyi Géza timármester Szoboszlai-utca 20. szám alatti lakos padlásáról női fehérneműket loptak el. — Dezső János Kinizsi-utca 20. szám alatti lakos cipőfelsőrészkesztőtől hétfőn a vásárcsarnokból a pénztárcáját, amelyben 35 pengő és fontos irások voltak. — Mindegyik lopás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Újságpapírba csomagolt csecsemő holttestet találtak a Helyivasut házának udvarán

(A D. U. tudósítóiától.)
Bíró Ferenc, a debreceni Helyivasut alkalmazottja kedden reggel a Héví, Petőfi-téri székházának udvarát takarította. Munka közben egy különös papírcsomagot talált, amelyet gyanúsnak talált. Főbontotta és megdöbbenéssel látta, hogy abban egy újságpapírba göngyölt magzat van.

A különös leletet Bíró azonnal bevitte a rendőrségre, ahol dr. Vargha Emil tisztii főorvos alapos vizsgálattal megállapította, hogy egy 8 hónapos fiú magzat hullája az. A vizsgálattal azonban azt már nem lehetett megállapítani, hogy a magzat élve, vagy halva jött-e a világra.

A rendőrség az élettelen magzattal kivette a törvénytörési

intézetbe, ahol boncolással fogják majd megállapítani, hogy élve vagy halva került-e világra a magzat. Amennyiben a boncolás azt állapítja meg, hogy halva született a magzat, akkor valószínűleg nem fog jog büntény. Ellenben, ha a magzat élve jött a világra, akkor valószínűleg bestiális gyilkosságról van szó, amelyet csakis az anyja követhetett el.

A titokzatos gyermekmagzat ügyében a rendőrség megindította a nyomozást. A rendőrség elsősorban azt kell megállapítani, hogy a Petőfi-téri Héví, papiota udvarán talált csecsemőhullának ki az anyja és a magzat hogyan került oda. A nyomozás nagy erővel folyik.

Tűzvész pusztította el a galaci kikötő négy raktárát

A kár több mint százötven millió lei

Galac, aug. 12.
Tegnap délután a galaci kikötő raktáraiban óriási tűz pusztított. A tűz az 1. számú dokkból indult ki, amely percek leforgása alatt, mielőtt még a tűzoltóság kiérkezett volna, lángborult. A lángnyelvek átjáróztak a 2. számú dokkra is. Közben kiérkezett a tűzoltóság és a közbeeső 3. számú dokkot vizsgárral árasztotta el. A tűz azonban ezen az épületen is átcsapott és az 5. számú raktárba kapott be, amely alig egy negyedóra leforgása alatt szintén lángokban állott. A raktárakban rengeteg mennyiségű áru

volt elraktározva. Éjjelre nagyméretben sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. Ottás közben hat tűzoltó életveszélyes sérüléseket szenvedett, négy tűzoltót pedig gázmérgezés miatt eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. A vizsgálati eddigi adatai szerint a tüzet a munkások vigyázatlansága idézte elő.

A kár százötvenmillió leit tesz ki. A 2. számú dokkban néhány nappal ezelőtt egy egész hajórakomány selymet raktároztak el, amely teljesen elpusztult.

Onzenért

Kohn gratulál Grünnek a házasságához:

— Kedves Grün, gratulálok a házasságodhoz. (Sugva folytatja:) De mondj kérlek, mi jutott eszedbe, hiszen pupos is, bandzal is, sánta is, kövér is, nincs egy krajcárja se és ráadásul még eke-nár is a bőre.

Grün félbeszakítja Kohnt:

— Sak beszélj hangosan onzenért. Olyan soket, hogy nem hall egy szót se...

— A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának tanácsadó irodája (József kir. herceg-utca 16, bejárat a kapu alatt) a nyári hónapok alatt is minden hétköznapra eső szerdán és szombaton délután 6—7 óra között tanácsadás vagy utbaigazítás céljára szegénysorsu ker. felek részére díjtalanul rendelkezésre áll.

— Agyonlőtte üzlettársát egy amerikai autógyáros. San Franciscóból jelentik: Kalifornia egyik leggazdagabb embere, Leafitt autógyáros, hétfőn délután összeesett üzlettársával, aki régebben szokott volt és ahol csak lehetett, becsapta társát. Leafitt revolvert rántott és több lövéssel megölt üzlettársát. A gyilkosság után hazarohan a Csendes óceán partján álló villájában és itt várta a detektíveket. Amikor látták, hogy a detektívek jönnek, balántékon lötte magát. Azonnal meghalt.

— Könyvkötészetünk megnyílt József királyi herceg-utca 16. szám alatt, első emelet az udvarban.

— Legjobb nyári olvasmány a Pengős Regények egy-egy kötete. Neves és kiváló írók mindig izgalmas regényvel jelennek meg a Pengős Regények sorozatában, melyek 1—2 pengős árkban kaphatók a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-u. 5. Telefon 2—95.

Örv. Ekly Józsefné

Dankó

temetkezési vállalata
Debrecen Kossuth-u. 3

Telefon: nappal 3—22,
éjtel 66.

Tel. p: Domb-utca 16. szám.

Elfogad temetkezési megbízásokat és exhumálásokat. Holttestszállításokat (a Tisza Isz. n Tudományegyetemen elhaltakat is) leolvasztó t. kettős koporsóban

160 pengőért

vállal 30 kilométeren belül

saját autóval,

melyen a hozzátartozók is utazhatnak. Minden további kilométer 50 fillér.

ANYAKÖNYVI HIREK.

Házasságok: Tóth Lajos—Csomor Gizella, Bujdó Ferenc—Kis Margit, Feinsz Salamon—Lukács Róza, Csomók Géza—Csikos Julia, Arday László—Bíró Vilma, Frankfurt Sándor—Altman Mária, Kaff Herman—Hirsch Margit, Réti András—Polgár Irén.

Születések: Berecz Imre timármester leány Irén, Burai János fm. leány Ilona, Erdélyi Ferenc fm. leány Irén, Nagy Sándor közművessegéd fia Gábor, Szabó István városi hajdu fia Ferenc és 1 halvaszületés.

Halálozások: Noszák Ilona rkath. 28 napos Tancsics-u. 47. Adler Benjámin ír. 48 éves Csokonai-u. 13. Árva Piretska gkath. 15 hónapos, Budai Eszaiác utca 42. Fehér Jolán ref. 5 éves Szepes 2. Babics András gkath. 8 hónapos Nyírmada, Győri Sándorné gkath. 33 éves Domokos Lajos-u. 28.

— Szegénysorsu frontarcosok gyermekeinek ingyenes cipő. Az Országos Frontarcos Szövetség szegény sorsu, nagyvaló frontarcos tagjai részére a közelő iskolaidőre tekintettel, gyermekeiket fog kiosztani, azért a szövetség felhívja az ez iránt érdeklődő lajtársait, hogy jelentkezzenek Kegyes Ferenc szervező tisztnél Ferenc József-ut 58. sz. sírkörmátn.

— Gényusz kis lexikon egy kötetben nyújtja az összes tudást. Havi 2 pengős részletre bárki megveheti. Antal József könyvkereskedés. Prospektust ingyen küldünk. Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 6—12.

— Budapest, a Központi Szállót, (Centrál) melyet Paillai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, ujonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg-meleg vízzel, telefontal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az új vezetése alatt álló szálloda, melyben a polgári árk mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Fehértői Dániel

DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11—85, SZ.

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

SPORT

Elmarad a vidéki kupadöntő a Bocskay és Sabaria között

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Szép gondolat volt a Vidéki Kupa kitérása a vidéki profi futballcsapatok részére. Első évben szépen sikerültek is a mérkőzések, rendszeresen lejátszották a kiírt terminuson, — a Sabaria lett a győztes.

Tavaly annál rendetlenebbül játszottak, illetve nem játszottak a meccseket, úgyhogy több, mint a fele a vidéki kupameccseknek még ma is lejátszatlan. A díjban a Bocskay vezet, legerősebb ellenfele a Sabaria, úgyhogy a Vidéki Kupa tavalyi mérkőzéseit egy Bocskay-Sabaria-döntővel akarták befejezni.

Többször tárgyaltak már erről a meccsről, de nem jött létre megállapodás. Most a Bocskay augusztus 17-re hívta meg ismét a Sabariát, amely hajlandó is lett volna elmenni, csak az az egy feltétel volt, hogy augusztus 15-re is szerezzon neki a Bocskay ellenfelet. A Bocskay mindenfelé próbálta a Sabariát elhelyezni, de csak Szolnok jelentkezett és az is csak 400 pengő költségmegtérítést volt hajlandó fizetni. Mivel ez az összeg a Sabaria költségeinek csak egy kis hányadát fedezte volna, nem fogadhatta el az ajánlatot és ezzel együtt ismét vízbeesett a vidéki kupadöntő mérkőzése is.

A Sabaria ezután a Pécsbaranyával kezdett tárgyalni és meg is állapodtak abban, hogy a pécsi csapat vasárnap Szombathelyen játssza a Sabariával.

A szombathelyi mérkőzés revánusa a legutóbb Pécsen játszott Sabaria-Pécsbaranya mérkőzésnek. A Pécsbaranya augusztus 15-én, pénteken valószínűleg Sopronban fog mérkőzni.

BONYODALMAK A FOLYAMBÁJNOKSÁG KÖRÉB

Vasárnap rendezte meg a DUE Tokajban a keleti kerület folyambajnokságát, amelyen a DEAC és DUE csapatok vettek részt. A férfi versenyt a DEAC szűz abszolút fölényrel nyerték meg. A hölgyek versenyében a DEAC nem indított csapatot. A versenyt hat kilométeres távon rendezték meg és eredménye a következő volt: A keleti kerület 1930. évi folyamuszó bajnoka: Szentkirályi László DEAC 16 perc, 02 mp. 2. Orosz László DEAC, 3. Hadady György DEAC.

Junior versenyben egyedül a DEAC Gódyéni Ferenc indult, aki 59 perc, 48 mp. alatt uszta végig a hat kilométeres távot.

A keleti kerület 1930. évi női folyamuszó bajnoka: Sarkadi Ica DUE 58 p. 53 mp. 2. Kiss Mária DEAC, 3. Stern Magda DUE.

A keleti kerület 1930. évi folyamuszó bajnok csapata a DEAC (Szentkirályi Orosz, Hadady) 1+2+3=6 pont, 2. DUE Rosenberg, Aczél, Csáky, 4+5+6=15 p. A DUE-ből Csáky és Vercsény nem uszák végig a távot.

A verseny végén kellemtelen meglepetés érte a pontversenyben győztes DEAC csapatát, amennyiben a tokaji főújságírók által felajánlott vándordíjat a DUE intézője Aczél Imre nem adta át a győztes egyesületnek, azaz a szokatlan indokolással, hogy a MUSz még nem hagyta jóvá a vándordíj alapító levelét. Nem értjük, hogy mi más célja lehet Aczél urnak a vándordíj: A MUSz utólagos jóváhagyásától feltételeztem is át adhatta volna a díjat a győztesnek, mert nem hiszünk, hogy a DEAC-tól ne kapta volna vissza, ha eszeleg bármilyen eknál fogva is nem hagyja jóvá a MUSz az alapító levelét. Még abban az esetben is visszaadta volna, ha véletlenül úgy szövegezik meg azt a bizonyos alapító levelét, hogy azt csak Aczél Imre DUE nyerheti meg. Valami nines rendjén a vándordíj körül.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkeszti: Meissner Károly.
a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-tikkára.

Hétszázmillió bushel tengeri tönkrement Amerikában

Newyork, augusztus 12. Huszonkilenc év óta ez a legrosszabb termés Amerikában. Newyorkban és más nagyvárosokban élelmiszerdrágulás kezdődött. A drágulás helyenként máris 25 százalék, de az árak további emelkedésére számíthatnak.

Általános olcsóbbodás a terményföldszén

A határidős piacon a kínálat megerősödött, amivel szemben az exportlehetőség csökkenése miatt a kereslet jelentéktelen volt. Különösen a készáru piacon volt a kínálat erős és még is a határidős piacon estek az árak nagyobb arányban. A tiszai, a pestvidéki és bácskai buza 20 fillérral olcsóbbodott, míg más vidékről származó áruknál 15 fillérral csökkentették az árbázist. Valamivel élénkebb volt a búzánál az üzlet, a rozsban a kínálat növekedése folytán. A készáru piacon a tegnapi 125 vagon forgalommal szemben ma 85 vagon volt a buza forgalma.

A határidős piacon az olcsóbbodás különösen a búzánál volt nagyarányú, míg ezen a piacon a tengeri a kereslet megerősödése következtében jelentősen emelkedett. Az üzletidő tartama alatt jelentkező árhullámzás után zárlatkor az októberi buza 14 fillérral olcsóbbodott, éppúgy, mint a márciusi határidős árú. A rozs októberre 5 fillérral esett, míg márciusra megtárolta tegnapi zárlatkoruzását. A tengeri az augusztusi üzletben 18, szeptemberre 14, májusra 20 fillérral magasabb árat ért el a tegnapi zárlati kurzusnál, a többi piacon jelentéktelen forgalom mellett nem változtak az árak.

A lisztárakat a malmok nem szállították le, annak dacára, hogy a buza olcsóbbodott.

A budapesti és vidéki nagymalmok lisztárai: Budapesti és vidéki nagymalmok bolettával és forgalmiadó nélkül VIII-IX. havi szállítási engedéllyel: Ög 41,65—42,15, Ög 41,15—41,65, 2-es Ög 39,65—39,15, 4-es 32,65—33,15, 6-os 23,15—24,15, 8-as 12,90—13,65. Rozs: 0-as 36,15, 1-es 39,90.

Kis vidéki malmok bolettával és forgalmiadó nélkül VIII-IX. havi szállítási engedéllyel nettó árai: Ög 37,00 Ög 36,00, 2-es 33,50, 4-es 28,00, 6-os 19,00.

A készáruüzlet hivatalos árfolyamai: Buza izzai 77 kg 18,65—18,85, 78 kg 18,80—19,00, 79 kg 19,00—19,15, 80 kg 19,05—19,25, felsőfűszai 77 kg 17,80—

18,00, 78 kg 17,95—18,15, 79 kg 18,15—18,35, 80 kg 18,20—18,40, jászai 77 kg 18,10—18,30, 78 kg 18,25—18,45, 79 kg 18,45—18,70, 80 kg 18,55—18,75, dunántúli 77 kg 17,75—17,90, 78 kg 17,90—18,05, 79 kg 18,10—18,25, 80 kg 18,15—18,30, pesti 77 kg 17,75—17,90, 78 kg 17,90—18,05, 79 kg 18,15—18,25, 80 kg 18,15—18,30, bácskai 77 kg 17,75—17,90, 78 kg 17,90—18,05, 79 kg 18,15—18,25, 80 kg 18,15—18,30.

Pestv. rozs: 11,30—11,40, egyéb rozs: 11,30—11,40. Tak. árpa I. 16,00—16,50, II. 15,50—15,75, Felsőm. sörárpa: 18,50—20,00, egyéb sörárpa: 17,00—18,50, kecsk. 27,25—27,75, Tiszai tengeri 17,80—18,00, egyéb tengeri 17,70—17,90, zab I. 18,00—18,50, II. 17,50—18,00, korpa: 10,00—10,4, uj zab 17,10—17,40.

Zürich, augusztus 12. Zárlati) Páris 20,22 és fél, London 25,04 és egynyelvad, Newyork 514,02 és fél, Bruxelles 71,92 és fél, Milano 26,92 és háromnegyed, Madrid 56,70, Amsterdam 207,25, Berlin 122,81, Wien 72,65, Szófia 3,73 és egynegyed, Prága 15,24 és fél, Varsó 57,70, Budapest 90,19 Belgrád 9,12 és hétényelvad, Bukarest 3,06 és fél.

Valuta- és devizaárfolyamok

Budapest, augusztus 12. Pénznemek: Angol font 27,75—27,95, Belga frank 79,70—80,10, Cseh korona 16,83—16,95, Dán korona 152,70—153,30, Dinár 10,05—10,13, Dollár 567,20—569,20, Francia frank 22,40—22,70, Hollandi forint 229,40—230,40, Lengyel zloty 63,75—64,05, Lei 3,36—3,40, Léva 4,12—4,18, Lira 29,80—30,10, Német márká 135,85—136,45, Nouvég kor. 152,70—153,30, Osztrák schilling 80,40—80,80, Svájci frank 110,70—111,20, Svéd korona 153,10—153,70.

Külföldi kifizetések: Amsterdam 229,50—230,20, Athén 7,375—7,475, Belgrád 10,11—10,14, Berlin 136,00—136,40, Brüsszel 79,65—79,90, Bukarest 3,3875—3,4075, Kopenhág 152,70—

Nyomtatványokat

a legpontosabban, izléses kivitelben és jutányosan készít a

Magyar Nemzeti Könyvnyomda

Telefon 3-47. szám.

Debrecen, József kir. herceg-utca 16. sz.

Modernül berendezett könyvkötészetünkben mindenféle könyvkötészet- és bórdiszmunkák pontosan készülnek.

153,10, London 27,73—27,81, Madrid 62,00—64,00, Milano 29,81—29,91, Newyork 569,30—570,30, Oslo 152,65—153,05, Páris 22,395—22,465, Prága 16,8125—16,9325, Szófia 4,1125—4,1525, Stockholm 153,10—153,50, Varsó 6355—64,05, Wien 80,4625—80,7125, Zürich 110,75—111,05.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

HOÓR-TEMPIS ERZSÉBET HANGVERSENYE A RÁDIÓBAN

Hoór-Tempis Erzsébet a debreceni zenede kiünő művésztanárnője ma, augusztus 13-án délután fél 7 órakor a rádióban hangversenyez, Kermics Pál közreműködésével. Műsorán Strauss, Mendelsohn, Puccini, Tannay és Lavotta-dalok és áriák szerepelnek. Zongorán kísérí Kazacsay Tibor. Az országiszerte nagyarácsult kiváló koncerténekesnő hangversenye iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg.

KIADTAK AZ ERDÉLYI KISEBBSÉGI SZÍNHÁZAK KONCESSZIÓIT

Bukarest, augusztus 12. A kisebbségi színházak koncesszióira névze pénteken hozta meg végleges döntését a minisztérium, illetve Rebreanu művészeti vezérigazgató. Szombaton már meg is kezdték a koncessziók kiadását s a színházgatók távirati értesítést kaptak, hogy megkezdhetik társulataik szervezését. Az eddigi hírek a színházi koncessziók kiadására nézve nagyjából megfelelnek a valóságnak. A három ugynevezett nagy színházterület a Kolozsvári Színházterület, Erdélyi Miklós és Szendrey Mihály kaptak. A Színházterület egyesületi játszási joga az I. színházterületre: Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Brassóra és Nagyszebenre vonatkozik. Erdélyi Miklós koncessziója Nagyváradra, Szatmárra, Máramaroszigetre, Nagybányára, Nagykarolyra, Szendrey Mihályé Femesvárra, Aradra és Lugosra vonatkozik.

A három kisebb erdélyi társulatra Hevesi Miklós, Fehér Imre és Gáspár Jenő kaptak koncessziót. Kiadták a minisztérium két koncessziót ugynevezett portyázó társulatoknak, Bérczi Mihály és dr. Ferenczy Gyula nevére. Kovács Imre Bukarest városára kapott koncessziót.

ELHALASZTOTTÁK A MAGYAR OCEANREPÜLŐK STARTJÁT

Newyork, aug. 12. Bunkbankból (Kalifornia) jelentik: Magyar Sándor és Endresz György magyar pilóták, akiknek tegnap kellett volna elindulniuk, hogy Budapestre repüljenek, kénytelenek voltak az indulást a rossz időjárás miatt néhány nappal elhalasztani. Magyar és Endresz Michiganon keresztül New-Fundlandba repülnek és Szent István napjára akarnak Budapestre érkezni.

A FUTBALL TÖNKRETESZI A BIKAVIADALT

Páris, augusztus 12. Dél-Spanyolországban a futballsport egyre jobb és jobb üzletnek bizonyul, akárcsak régebben a bikaviadalk rendezése. Ezzel szemben a bikaviadalk rendezői sorra tönkre mennek. Az egyik „ipar” már a tönk szelén áll.

Az SC Valentia az elmúlt szezonban futballcsapata névén nagy tiszta nyereséggel zárta le mérlegét, ugyanekkor azonban a valentiai bikaviadal-áremát a csekély érdeklődés miatt zárva tartották.

RÁDIO

RÁDÍÓSOK FIGYELMÉBE!

A Keletmagyarországi Rádió Társaság augusztus 14-én, csütörtökön délután 6 órától tartja második rádió adását (Iparostanonciskola tornaterme Burgondia-u.) Telepek, teleppótlók, azok kezelése és karbantartása címen. Az előadást az „Orion Rádió Iskola” felkeltett mérnöke tartja megfelelő demonstrációkkal. Amikor is a Magyar Wolfram lámpagyár legújabb készülékei is bemutatásra kerülnek. Az előadás díjtalan.

A Keletmagyarországi Rádió Társaság a hét folyamán a Déli-muzeum déli téren a Standard féle megafonos berendezéssel próbákat tart. A berendezés teljes beállítása és beszbályozása után a Rádió Társaság rendezése területeket és előadásokat fog tartani, a nagy közönség részére szerdán délután és vasárnap délszláttónként, előv meghatározott műsorral, melyet előzőleg a napilapokban közölni fog a Rádió Társaság.

Amíg a beszbályozási s beállítási műveletek folynak, addig természetesen torzított lesz az adás, amire a nagy közönség elnézését kéri a Társaság.

Szeptember 1-én Morse tanfolyam kezdődik. Jelentkezni lehet mindennap délután 6-8-ig, a Rádió Társaság hivatalos helyiségében Iparostanonciskola Burgondia-u.

Mit hallgassunk ma a rádióban?

- Budapest, D. e. 9.15: Szalenzenekei hangverseny. Karnagy: Bertha István. 9.30: Hírek.
- 9.45: A hangverseny folytatása.
- 11.10: Vízállásjelentés.
- 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
- 12.05: A rádió háziqartettjének hangversenye.
- 12.25: Hírek.
- 12.35: A hangverseny folytatása.
- 13.01: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 2.30: Hírek, élműszerárak.
- 3: Piaci árak, árfolyam.
- 3.30: Morse-tanfolyam.
- 4.10: Babay József novellái: a) Angyaltenyér; b) Pálpika. Felolvasa a szerző.
- 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.
- 5: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye.
- 6: Baktay Ervin előadása: „Bombay és Kalkuttz: India nagyvárosai”.
- 6.30: Hangverseny. Közreműködők: Hoór-Tempis Erzsébet (ének) és Keresztes Pál (hegedű) Zongorán kísér Kazacsay Tibor.
- 7.30: Petri Mór felolvasása: „Dítkom, Ady Endre”.
- 8: Schumann-est. A m. kir. Operaház tagajából alakult zenekar hangversenye. Közreműködők: Hermann Pál gordonkaművész, Karnagy: Dohnányi Ernő 1. Genoveva — nyitány. 2. Csellóverseny (Hermann Pál), 3. III. szimfónia (F-dúr). — Utána: Pontos időjelzés időjárásjelentés, hírek. — Majd: Gramofonhangverseny.

KÜLFÖLD:

- Bécs, D. e. 11: Gramofonzene. 12: Szórakoztató hangverseny. 9: Filmár. Ottó rajnai dalokat ad elő, 9: Cselló- és zongorahangverseny. 10: Jazz-zene.
- Berlin, D. u. 4.30: Szórakoztató zene. 7.05: Strauss Richard öt dala. 7.25: Gramofonzene. 8.40: Verdi: Alarcosbál. Operaelőadás, Utána hírek és tánczene.
- Boroszló, D. u. 4.30: Keleti zsidók népdalai. 7.30: Katonazene. 8.45: Vidám óra. 9.45: Pillantás a jövőbe.
- Majna-Frankfurt, D. u. 4: Szórakoztató zene. 7.30: Bécs—Berlin. Zenés farka-est Stuttgartból, 9: Ttraut háromfelvonásos bányászdrámájának előadása.
- Prága, D. u. 5: Szórakoztató zene. Cstravából. 7.25: Koloratúriák. 8:

Fuvőzene. 9: Hangverseny. 9.30: Cselló hangverseny. Róma, D. u. 5.15: Ének- és zenekari hangverseny. 9.02: Szimfónikus hangverseny.

London, D. u. 5.15: Tánczene. 6.40: Oktett hangverseny énekkel 8.20: Zenes rádiórevü. 9.20: Katonazene. 9.30: Kávéházi szórakoztató zene.

Hajdúvármegye alispánjától, 10.478—1930.

PÁLYAZATI HIRDETMEY

Hajdúvármegye törvényhatóságánál a lemondás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állásra, valamint ennek betöltésével esetleg megüresedő egyéb állásokra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. I. §-ában megjelölt általános köteleken kívül az 1929. évi XXX. t.-c. 65. §-a I. pontjában megkívánt elméleti és a 66. §. 1. pontjában előírt gyakorlati képesítéseket, eddigi szolgálataikat, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat, a forradalom és idegen megszállás ideje alatt magadtartásukat, igazoló bizonyítványokkal kelően felszerelt pályázati kérvényeket Hajdúvármegye Főispánjához címezve nálam a folyó évi szeptember hó 12. napjának déli 12 órájáig anyival is inkább adják be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

A más alkalmazásban lévő tisztviselők képesítésére nézve az 1929. évi XXX. t.-c. 67. §-ában foglalt rendelkezések az irányt adók.

Az árvaszéki ülnöki állás javadalma az állami rendszerű VIII-ik fizetési osztály 3. fokozatával kapcsolatos és jelenleg az 1927. évi 9000. M. E. sz. rendelettel megállapított fizetés, a mindenkor hatályos jogszabályokkal Debrecen sz. kir. városra megállapított lakáspénz és nős tisztviselőknél család pótlék. A magasabb fizetési osztályba való előmenetelt, illetve előlépést az 1929. évi XXX. t.-c. 69. §. 6. pontja, illetve a nyugdíjba is beszámítandó személyi pótlékban való részesíthetést a 14-ik pont határozza meg.

Az árvaszéki ülnöki állást, valamint annak betöltésével esetleg megüresedő egyéb állásokat a vármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése viszonylagos szótöbbség mellett, élelfogytiglan terjedő megbízáttal választás útján tölti be.

A választások folytán esetleg megüresedő közigazgatási gyakorlati állás-ira országos pályázat meghirdetése iránt később történik rendelkezés.

Azok, akik jelenleg is közszolgálatban állnak pályázati kérvényeiket a vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ban megjelölt módon kötelesek a megszabott határidőig benyújtani és a jelen pályázati hirdetményben megkívánt feltételeket feleltessék hatóságuk útján igazolhatják. A választások a folyó évi szeptember havában tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen fognak megtörténi.

Debrecen, 1930 augusztus 9. Rásó, alispán.

Könyvkötéseket, bördíszmunkákat, képkerekezéseket, dobozokat stb. legizlésebben és legolcsóbban készít könyvkötészetünk.

Írógép

teljesen kifogástalan, strapabíró, „Ideál” márka

eladó.

esetleg bérbe kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

VÁSÁROR JEGYZÉKE.

Augusztus 13-án: Ajka, Balmazújváros Nagykönyvi (sertésvásár nincs), Székesfehérvár. Állatvásár: Bajna (sertésvásár nincs), Csorna. Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

Augusztus 14-én: Bőlapátfalva, Bogdása, Győrszentmárton, Keszthely (sertésvásár nincs), Kisbér (sertésvásár nincs), Kiszombor, Lövő, Szabadszentkirály.

Augusztus 16-án: Endrőd, Kereseliget, Kisláng, Nagyatád (sertésvásár nincs). Állatvásár: Makó (sertésvásár nincs), Szegvár. Marha- és kirakodóvásár: Nagyrákos.

Augusztus 17-én: Jásztelek, Kiskunfélegyháza (sertésvásár nincs), Kunszentmárton. Monor. Kirakodóvásár: Budapest, Makó, Sényháza.

Augusztus 18-án: Darány (sertésvásár nincs), Egyek, Gyöngyös, Kadarkút (sertésvásár nincs), Kövágóóra (lóvásár nincs). Mezőkövesd, Mosonszentjános, aNgybajom, Nyirbáta, Pacsa (sertésvásár nincs), Sajószentpéter, Vársárosmiske (sertésvásár nincs). Állatvásár: Balassagyarmat, Dunaföldvár, Salgótarján Kirakodóvásár: Ózd, Budapest, Tatabánya.

Augusztus 19-én: Balkány, Jánoshalma, Vép (sertésvásár nincs). Sertés és kirakodóvásár: Borsodnádasdi Kirakodóvásár: Budapest, Dunaföldvár. Balassagyarmat. Ló- és marhavásár: Kőrös.

Augusztus 19-én: Balkány, Jánoshalma, Vép (sertésvásár nincs). Sertés és kirakodóvásár: Borsodnádasdi Kirakodóvásár: Budapest, Dunaföldvár. Balassagyarmat. Ló- és marhavásár: Kőrös.

Kitünő házi koszt

kapható úgy kihordásra, mint bentékezésre

Burgondia-utca 2. sz.

APRÓ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betűvel s. edett szavak duplán számíthatnak. — Újleti hirdetések más tarifán alá esnek.

Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141 telefonszám ad.

LEVELÉZÉS

Intelligens,

jó lelki, szerény igényű, eszes, fiatal uriaszonyt keres házvezetőnőnek középkoru, nőtlen nyugdíjas tisztviselő. Ajánlatokat kérek a kiadóba „Tisztviselő” jellegre. 4413

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Romániából

kiüldözött postaszolgálatos állást keres a szerény fizetéssel. Irodai munkában, posta-, távfűda ügyekben jártas, gyakorlott gépirő. Levelek a kiadóba kéretnek „Menekült postás” cím alatt. 4414

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Intelligens

fiatal özvegy uriaszony szerény igényű, 1—2 gyermek nevelését vállalná. Irodai és gépirásban jártas. Esetleg háztartás vezetését is vállal, augusztus hó 15-re vagy szeptember 1-re. Bizonyítvánnyal rendelkezik vidékre is elmenne. Cím a kiadóban. 135

Képzett

ápolónő bármilyen beteghez ajánlkozik szerény díjazásért. Baross utca 7. 139

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Egy

segéd és egy kifutó felvétetik. Glück, Magoss Györgyúr 9 105

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Közimunkáúzielt

felvesz egy munkavezető nőt, egy előrajzolónt és egy kiszolgálónt, intelligens és gyakorlati bírók írásbeli ajánlataikat eddigi működéséről fizetési igénymegjelölésével ezen lap útján. 115

Egy

kifutócsány és tanulócsányok felvétetnek. Női divatszalon. Széchenyi u. 7., emelet. 128

Jó megjelenésű

kiszolgáló kisasszony — aug. 15-re felvétetik. Korszó Droguéria. 133

Béjárónőt

délelőtre fogadok. Péterfia u. 6., az udvarban jobbra. 130

Főzni

tudó fiatal mindenes jó bizonyítvánnyal kis csaladhoz felvétetik. Péterfia 29., baloldali utcai lakás. 123

Szerény igényű

fényes takarítást érto házvezetőnő-uránához felvétetik iCm a kiadóban. 140

Házvezetőnőnek

ajánlkozik jobb nő, vidékre kisebb háztartásba, jól főz, szépen közimunkázik, gazdasághoz ért. Nyugalmas családi otthonra vágyik. Cím a kiadóhivatalban. 4412

Cipészsegédek

és ragasztók állandó munkára felvétetnek — „Civis” Cipőipari Vállalat, Csapó utca 58. sz. 4543

Kocsis

fatal, imi, olvasni tudó bentkosztra augusztus 15-re felvétetik. Jelentkezni d e 8—10 óra között Kossuth utca 8. sz. Tiszántulinal. 4530

Cipészsegédek

felveszek. Bujdosó Lajos. Teleki utca 31. 132

KIADÓ LAKÁS

Különbejáratu

szép utcai szoba irodának azonnal kiadó. — Batthyány utca 7. szám 4542

Kiadó

szoba, konyha, speiz — Vargakert utca 8. Bejárati Szoboszlai ut 4. számmal. 4538

Két szoba,

konyha, kamara szeptember 1-re Ötmalom utca 1. szám alatt kiadó. Megtekinthető a délutáni órákban. 4545

Utcai

lakás két szoba, konyha jutányosan kiadó. Darabos utca 24. szám. 4511

Magasan

alápincézett szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel lakás kiadó. — Busi utca 17. 141

1—2—4 szobás

lakások olcsón kiadók. Hadházi utca 27. 4433

Háromszobás

villa mellékhelyiségekkel, nagy parkkal kiadó novembertől. Nagyterdei körút 16 4475

Orvosi
rendelőnek, vagy ügyvédi irodának alkalmas 2 szobás, fürdőszobás — főemeleti lakás szeptember 1-re kiadó. Kossuth utca 36. szám. 25

Kétszobás
lakás, műidegnyelvi utcai, nagy mellékhelyiségekkel, esetleg nagy műhelyhelyiséggel együtt iparvállalat részére azonnal kiadó. Kassai ut 13. (Villamos megálló) 27

Teleki u. 46.
alatt kétszer egy szobás konyhás lakás szeptember elsejére olesón kiadó. Értekezni: Szent Anna utca 33. szám a. 107

Kiadó
lakás Kossuth utcán, emeleten, szép kis lakás 2 szoba, előszoba, teljes komforttal, azonnal elfoglalható. Kossuth u. 8. szám. 4434

Kiadó
augusztus 15-re egy jó pincészsoba, Rothermere (Darabos) u. 5. sz. 4435

Egy
szoba, konyha, kamarából álló lakás azonnalra is kiadó. Gyönyörű fás udvar vízvezeték és fűtött kut. Apafi utca 20. 4409

Utcai
szoba, fürdőszobával előszoba használatával szeptember 1-re kiadó. Szent Anna 55. 4403

Kiadó lakás.
Kossuth utcán emeleten szép kis lakás 2 szoba, előszoba teljes komforttal azonnal elfoglalható. Kossuth u. 8. 4434

Négyosztós
modern lakás az Arany Bika bérházban azonnalra kiadó. Üzletelhelyiség a Bika fürdő mellett augusztus 1-re kiadó. Két személyautó eladó. Érdeklődni lehet az Arany Bika irodában főemelet 15. 3899

Szép.
tisztá utcai szoba, konyha, kamara mosóházzal fás, virágos udvarban szeptember elsejére — vagy augusztus 15-re kiadó. Apaffy utca 20. (Ker.)

BUTOROZOTT SZOBA

Utcai
elegáns butorozott szoba kiadó. iPac utca 79. sz. 11. emelet. 4535

Különbejáratu
butorozott szoba előszobával kiadó. Hatvan u. 16. szám. 129

Utcai
butorozott szoba kiadó. Udvari szoba, konyhával Thaly Kálmán utca 3. szám. 4537

Püspöki
psótában csinosan butorozott szoba — kiadó, utcaleg fürdőszoba használatával. Cim a kiadóban. 127

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba kiadó Széchenyi utca 31., első keresztútjára. 136

Utcai
butorozott különbejáratu szoba kiadó. Kossuth u. 16. szám. 4446

Tiszta,
világos, tágas butorozott udvari szoba aug 1-re kiadó. Vigkedvü Mihály utca 14. 4272

Butorozott
földszinti szoba külön lépcsőházi bejárattal kiadó. Hunyadi u. 17. sz. 4534

Olesó
butorozott szoba — kiadó. Nap utca 11. szám, 3. ajtó. 4350

TELJES ELLÁTÁS

Teljes ellátással
butorozott szoba kiadó. Ötmalom utca 1. Sallány. 3502

OKTATÁS

Koncerthegedűs,
zenepedagógus hegedűórákat ad jutányos díjazás mellett. Nyil utca 36. 4020

Zongorataráno
nyári szünet alatt jutányos áron magyar nótakurzust rendez. Cim a kiadóban. 3630

Tanárjelölt
lakásért az iskolaévre — mindennemű tanítást — (kerrepetálás, nyelvek) elvállal. Cim Fazekas Lajos Debrecen. Rákóczi u. 32. 41

BUTOROK

Ebédelőberendezés
(szekrény, asztal, székek) kölcsönvennék atól, akinek nem a bér nagassága, hanem inkább a gondos megőrzése a fontos. Cim a kiadóban. 4527

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Kerékpár
és varrógép alkatrészek és tük igen olesón kaphatók: Széchenyi utca 3. Szilágyi. 120

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalok. Vigkedvü Mihály u. 10. sz. Telefon 9—47. 4077

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Eladó
Magy. áll. 8-as cséplőgép teljes felszereléssel és külön 29-as vagy 30-as Cormik traktor — teljes felszereléssel. Megtekinthető Furtán-Perepuszta. 4411

ÉLELMISZER, ITAL

Bor
szajtermesű, nagyban, kicsinyben és literenként Literenként 64 fillér. — Burgondia utca 9. sz.

ELADÓ INGÓSÁG

Egy
teljes cipész felszerelés — készön eladó. Apaffy utca 32. szám. 131

EGYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYŐZNI
hogya venni, vagy eladni akar, ártást vagy alkalmazottat keres, a

DEBRECENI UJSAG

apróhirdetése a legeredményesebbek!

Apróhirdetés feladható:

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. l., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy Rt könyvkereskedésében Piac-utca 8. sz.

Antik
komót, és egy jókarban levő kerékpár eladó. — Rákóczi utca 8. 4505

Rádió
3 lámpás teljes felszereléssel eladó. Ispottály utca 13. sz.

Angolszöveget
olesóság. Angol szövegek melyen leszállított ában Weiszul, Piac u. 63., udvarban. 3014

Ideál
írógép, látható írásu, teljesen jókarban, strapabíró, eladó, esetleg bérbe kiadó. hosszabb időre. Cim a kiadóban.

ELADÓ ÁLLATOK

Fajjalombok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keresek buza-, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb mennyiségben. 2253 szám.

ÜZLET, MOHÉLY, RAKTÁR

Széchenyi utca 3.
sarok üzletelhelyiség kiadó. Értekezni Szilágyi közimunkaútele. 117

Kiadó
özlagos, tágas üzletelhelyiség kétszobás lakással, kisebb bolt hentesnek, szoba, konyhás lakás, pincészsoba. Hatvan utca 55. 4540

Koresma,
régí jogfolytonosságú, piacon novemberre kiadó. Csapó 11. Sümegei-nél. 132

Fodrászteremnek
igen alkalmas üzletelhelyiség forgalmas helyen szeptember 1-re kiadó. Viz. gáz- villany bevezetve. Kossuth utca 36. szám. 24

DEBRECENI UJSAG

apróhirdetése a legeredményesebbek!

Apróhirdetés feladható:

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. l., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy Rt könyvkereskedésében Piac-utca 8. sz.

Vend'g'ö
jóforgalmu, a város központjában családi okok miatt olesón eladó. Értekezni lehet Bathhány utca 13. Tiszai szabómesternél a déli órákban. 4423

AJÁNLAT

OKI. szülész,
egyben éves bizonyítványokkal bíró ápolónő orvosi rendelőbe, vagy privát beteghez is ajánlkozom. Szíves megkeresést a kiadóba kér. Apollóné jelge alatt. 122

Borotválás
16. hajvágás 20, fazonra 30 Tománál, Miklós utca 30. szám. 125

Hölgy-
és unifedászt, bubi és bubi hajvágás. Olesó úrak. Ponos kiszolgálás. Tománál, Miklós utca 53. szám. 123

Stoppolás
vállalok. Jókai utca 5. szám. 142

Ondolálás
80, hajvágás 80, manikür 40 Tománál, Miklós utca 53. 124

Varrógép
használatra kiadó és olesón kapható. Széchenyi utca 3. Szilágyi. 116

Cséplési
vállalok azonnali kezdéssel fekete földön vagy lögerben, jó munkával és felelősséggel. Bagli, Boeska-tér 7.

Poloskairást
csángázzal vagy szabaddalmazott folyadékcsarral felelősséggel vállalok Poloska-, sváb- és patkányirtószert kapható. — Nánáesy, Kossuth utca 47. Telefonhívó. 845. 25

Autógaragó.
mely télen jó meleg. pincével együtt kiadó. Esetleg kocsiszinek is alkalmas. Van 2 lóra való istálló is, szintén kiadó. Kassai ut 13. 26

Függönyök,
terítők készítését vagy összeállítását, párnák, ruhák stb. montirozását, utányosan végez Szilágyi közimunka- és műbimző üzeme. Széchenyi utca 1—3. Gépausz és endlízés. 114

CSILLÁRJAIT
nár-nem kell szidoloznia mert bármilyen szíre galvanizál minden nagyságban, tárgyakat nikkellez Földváry, Széchenyi utca 55. 2855

8—10 ezer
pengő értékű, tehermentes, jövedelmző házamat olyan biztos jövedelmű, rendezett anyagi viszonyok közt levő nyénre iratnám, aki egy hetven éves házaspár létfenntartását havi 120 pengővel biztosítaná. Schwarz Ernő, Bercsényi utca 25. 5043

Egy
alj plüsszérozása 1— P. Péterfia u. 25 szám. 4463

Befételekre
most is mi adjuk a legmagasabb kamatot. Kölcsönöket olesón folyósítunk. Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna utca 10—12 Bathhány sarok bérpalota.

Szemüvegek
készítője — orvosi receptre is — Nagy Kálmán látószersz Piac u. 78. Paulo vésnőknél. Javitások szakszerien készülnek. 3903

Szenzációs
olesó árak! Gyermekruhák már 1 P. 80-tól kezdve kaphatók a Gyermekdivatházban, Város-házépület 32

KERESLET

Kasos
méheket veszek, Beczopédi kaptár, viaszot adok érte. Halastó utca 10. szám. 4432

Egy
50—60 kenyeret befogadóképes jó karban lévő pékkocsit keresek megvételre. Fránkl, Márton útéde. Berettyóújfalú.

Füredőkád
hozzávaló kályhával és vízmelegítő kazánal — megvételre keresetlek. Széchenyi utca 6. szám. Házfelügyelő. 4433

ELADÓ HÁZ

Onosoy-utca
Egy számú nagy telku naz lakással és pésműhellyel, üzlettel, — azonnal beköltözhető, — kedvező feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hiteltársulat, Kossuth utca 8. 3243

Vasvári Pál
utcaiban (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 300 négyzetöles sarok ház hely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántúli Mezőgazdasági Hiteltársulatnál, Kossuth utca 8. szám. 3094

Téglás-kerthben
Létai- és Basahalom-utcaiban azonnal beköltözhető új és régi házak, valamint házfűtékek nagyon előnyös feltételek mellett eladók, Tiszántúli, Kossuth-utca 8. 3250

Monostorpályi
utca és Rigó utcaiban új beköltözhető házak és ház helyke hosszú idejű törlesztés kedvezménye mellett eladják, Tiszántúli Mezőgazdasági Hiteltársulat, Kossuth utca 8. szám.

Bontás alá
került 50 m. hosszú és 10 m. széles városi I. o. téglá barakk épületet bárhová, új ajtó és ablakokkal felelősséggel — 12 nagy szoba, konyhás lakásnak, 40 autóra garázenak, 100 drb számos ábra istállóknak, raktár, magtár, műhely, — munkateremnek — átépítjük. Továbbá nyári konyhának, mosóháznak udvari klozettnek stb. is alkalmas. Nagy építési költség megtakarítás. Értekezni Lorántffy utca 32. 4544

Eladó ház
gyümölcsösselel a Gerébtelepen, Iyén utca 41. szám. Értekezni lehet ugyanott. 4177

Eladó
Homok utca 48. sz. ház azonnal és teljesen kiürítve. 31

ELADÓ FÖLD

Csendöröknek,
vasutasoknak alkalmas 600 négyzetölel ház hely bekerítve, fajszőle és gyümölcsfákkal beültetve, óriási terméssel eladó. Kossuth 50. 4292